

Kenau Hasselaar of de heldin van Haarlem : treurspel

<https://hdl.handle.net/1874/366446>

51 J. te Winkel
nr 428 *fw*

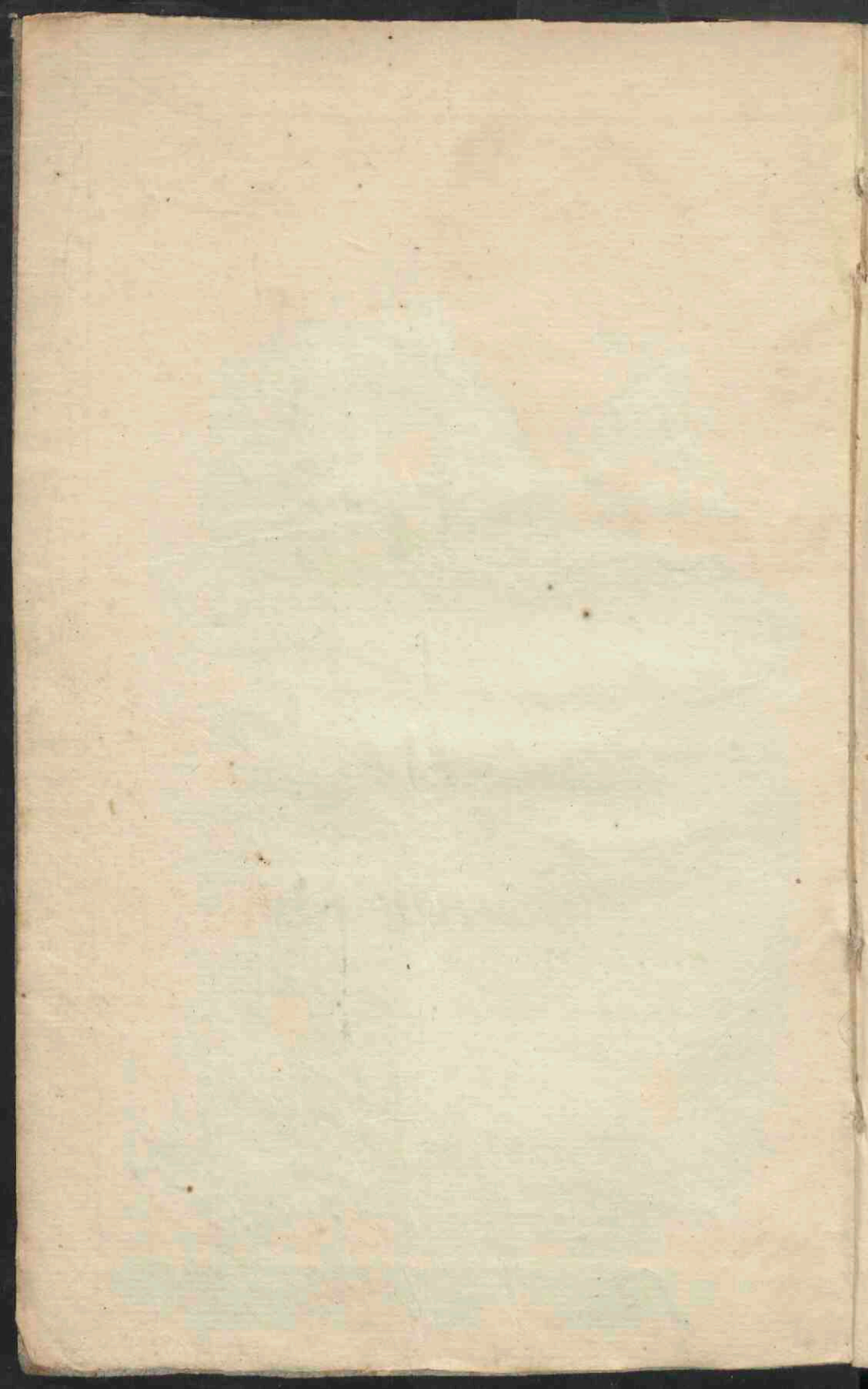
KENAU HASSELAAR,

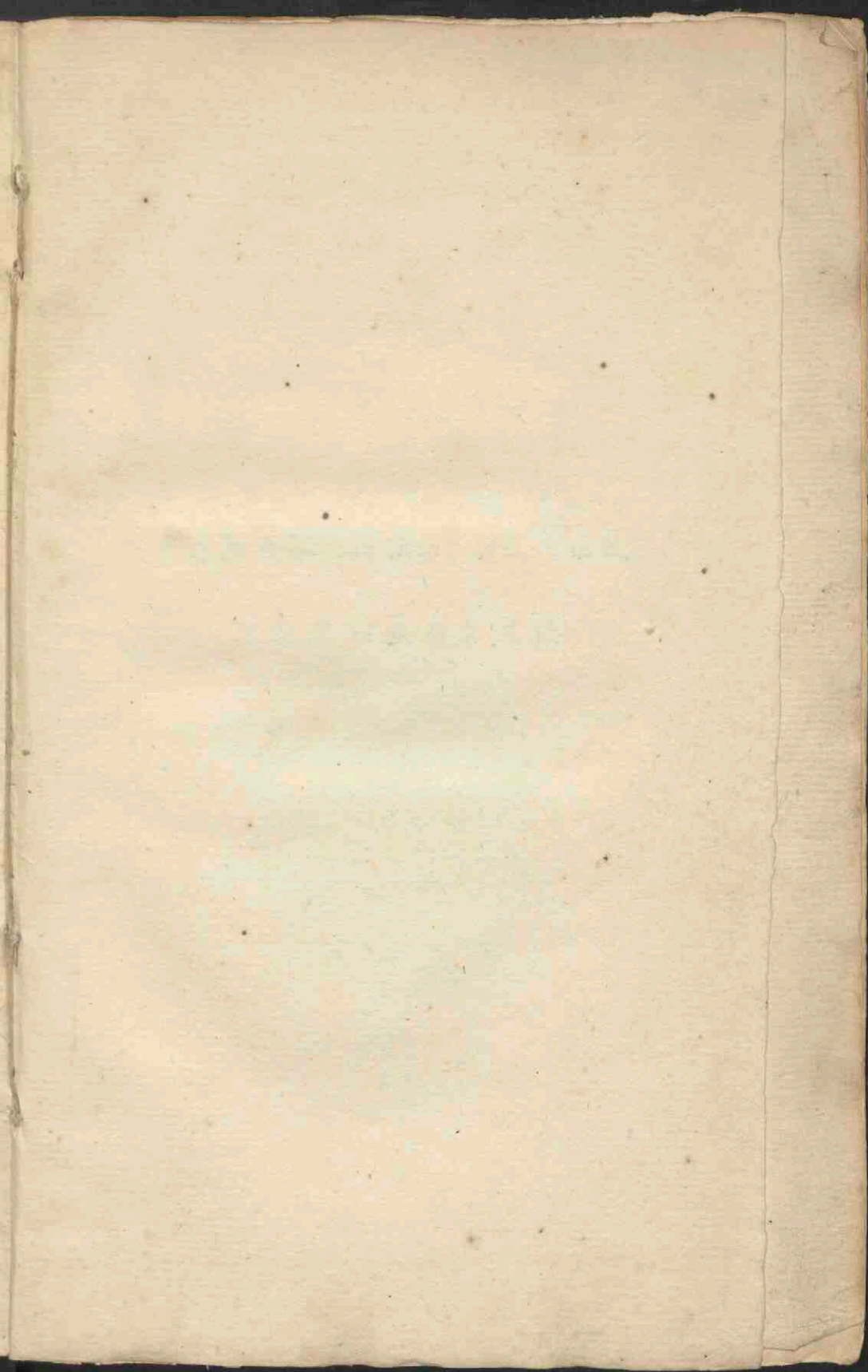
TREURSPEL.

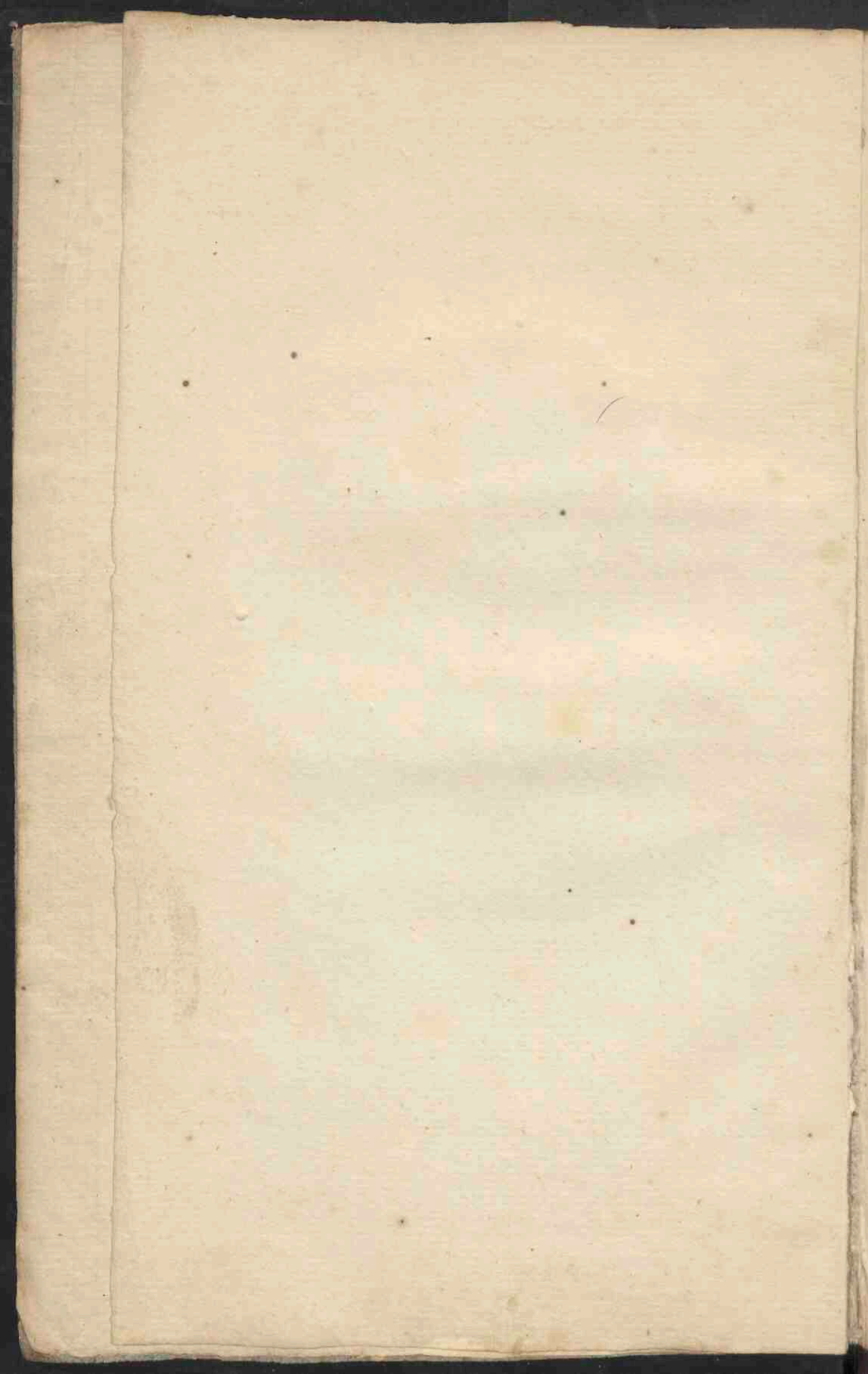
Tooneelstukken

Te WINKEL

No. **18**.....

KENAU HASSELAAR,

TREURSPEL.

KEMAU HASSELBAAR

T. R. HURST

KENAU HASSELAAR

OF DE

HELDIN VAN HAARLEM,

TREURSPEL.

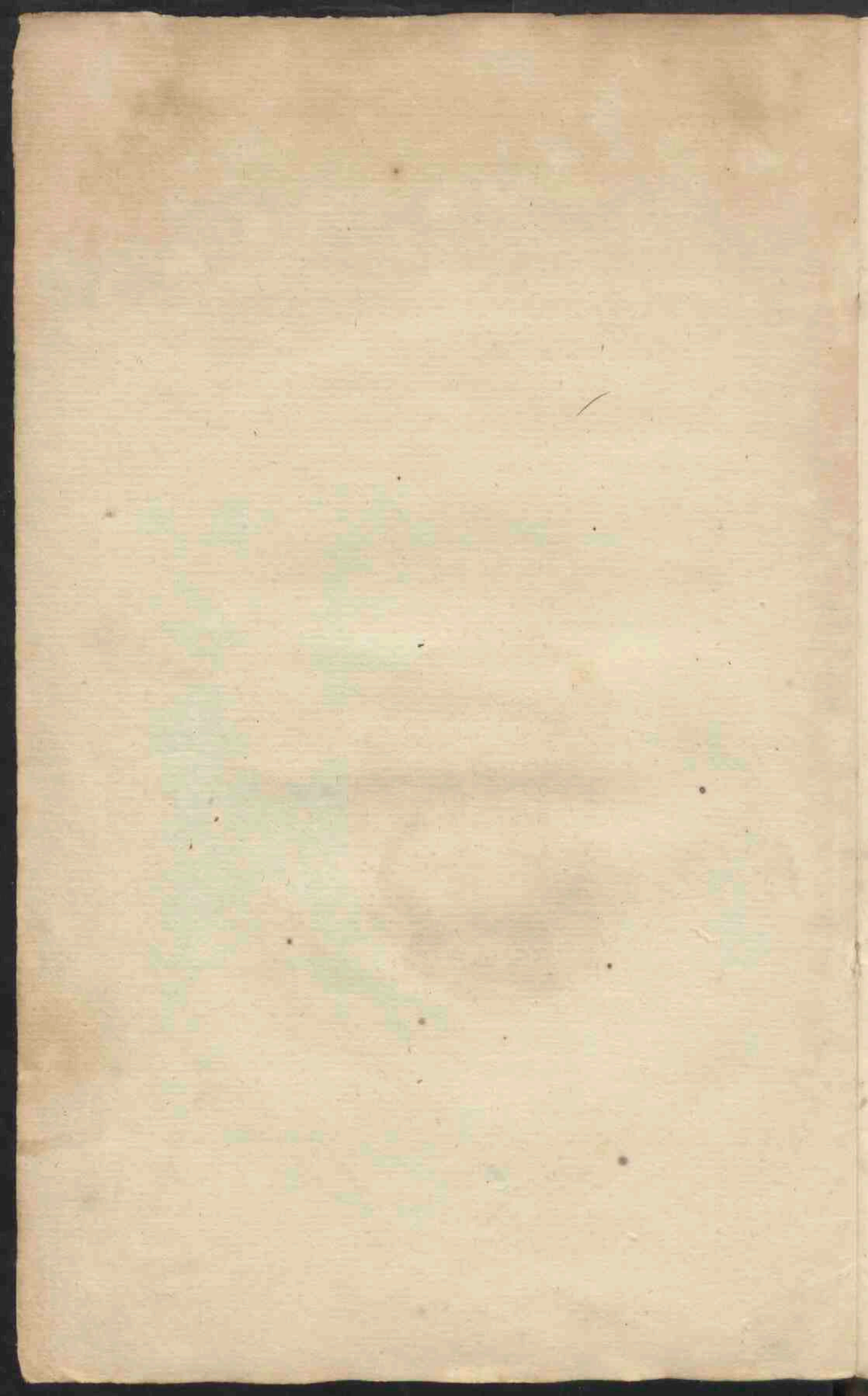
DOOR

A. LOOSJES Pz.

TE HAARLEM
 bij A. LOOSJES Pz.
 MDCCCVIII.

V O O R B E R I G T.

KENAU HASSELAAR, beroemd door hare kloeke verdediging van de Stad Haarlem, in het benaauwd beleg dier Stad, in de jaren 1572 en 1573, poogde ik in dit Treurspel, als eene regtschapen Vaderlandsche Heldin af te schilderen. — Hare dapperheid is van de edelste soort, en uit de beste kiem, die der Vaderlandsliefde, ontsproten. — Geenszins zijn daardoor de teedere beginsels van Menschensliefde en andere edele hoedanigheden in haar hart verstikt. — Althans ik heb mij bevestigd, om in haar de fierheid van Heldin en de beminnenswaardigheid van Vrouw te vereenigen.

De geschiedkundige vrijheden, ten aanzien der persoon van URSULA, van den Brand der Stad en eenige andere van minderen aard, zullen ligtelijk verschooning vinden bij de zoodanigen, die regelmatig genoeg zijn, om van het/Treurspel de strenge waarheid der Geschiedenis niet te vorderen, althans niet in de bijkomende bijzonderheden.

Daar ik toevallig in de gelegenheid geweest ben, om dit stuk, uit mijn handschrift, voor mijne Stadgenooten ten Tooneele te zien voeren door het Tooneelgezelschap van den Heer VAN DINSEN, heb ik mij van die proeve kunnen bedienen, om verscheidene veranderingen in hetzelfde te maken, die mij toeschijnen, dat de uitwerking van het geheel niet zullen benadeelen. De zoodanigen mijner Stadgenooten, die de vertooning van het stuk hebben bijgewoond, en het nu met de nalezing verwaardigen, zullen zeer geredelijk de gemaakte veranderingen, die ik hoop dat verbeteringen zijn, bespeuren. Wenschelijk echter was het, dat men meer zich in de gelegenheid

heid bevond, om zoodanig eene proeve te nemen, daar ik ten minste, in dit geval, meen ondervonden te hebben, hoeveel de vertooning in sommige gedeelten verschilt van dat, hetwelk men zich onder het vervaardigen omtrent de uitwerking voorstelt, en met hoe kleine verschikkingen en omzettingen men in staat is, om sommige deelen sterker te doen uitkomen.

Eindelijk heb ik het genoeg door de vriendelijke vergunning van eenen nog levenden *Afstameling der Heldin* den titel te kunnen versieren met eene afbeelding, gemaakt naar een oorspronkelijk *Portrait*, onder *Z. Ed.* berustende; waarvoor ik bij dezen openlijk mijnen dank betuig.

Haarlem

26 April 1808.

P E R S O N E N.

KENAU HASSELAAR.

W. RIPPERDA, *Opperbevelhebber der Haarlemsche Burgers.*

J. VAN VLIET, *Burgemeester der Stad Haarlem.*

P. D. HASSELAAR, *Vaandrig der Schutterij.*

Q. TALESIUS, *Oud Burgemeester der Stad Haarlem.*

URSULA, *Begijn, Dochter van TALESIUS.*

ENGELBRECHT, *Proost van het Augustijner Klooster, even buiten Haarlem.*

DON FREDERIK, *Opperbevelhebber der Spanjaarden.*

BEKESTEIN, *een Haarlemsch Overste.*

PELLERKAAN, *een Hopman der Schutterij.*

EEN SPAANSCH OVERSTE.

EEN VISSCHER.

Eenige gewapende Vrouwen.

't Gevolg van DON FREDERIK.

Eenige gewapende Burgers.

Het Spel speelt in en omtrent Haarlem.

KENAU HASSELAAR,
T R E U R S P E L.

E E R S T E B E D R I J F.

In een vertrek op den Doelen.

E E R S T E T O O N E E L.

VAN VLIET en TALESIIJS.

T A L E S I I J S.

Schoon ik van 't Stadsbewind, zoo moeilijk in deez' dagen,
Door MARNIX, op bevel van NASSAU, ben ontslagen;
Schoon ik verdacht ben bij een deel der Burgerij,
Mischien ook wel bij u, als hield ik *Spanjes* zij:
Ach, zoo gij lezen kondt in mijn benepen harte,
Gij zaagt, hoe diep het deelt in mijner Burgren smarte,
Gij zaagt, hoe *Haarlems* wee reeds zeven maanden lang
Mij soltert en bedroeft. Voorkom den ondergang,
Voorkom 't geheel bederf, aan Stad en Volk beschoren:
Verwaardig ENGELBRECHT den Proost voor 't minst te hooren,
Die 't vreedzaam klooster aan den Spaarneftroom bewoont,
Door *Spanje* en *Haarlem* beide in dit beleg verschoond,
Hij heeft, alleen door liefde en godsvrucht aangedreven,
Niet zonder lijfsgevaar zich naar deez' wal begeven.
Maar wat weegt lijfsgevaar bij een' verheven pligt!
Men liet hem op zijn beë, bij 't vallend schemerlicht,
De *Zijlpoort* gisten in. Hij hoopt als nog de ellenden

Der arme Burgerij van *Haarlem* af te wenden.

VAN VLIET.

Mijn Heer! 'k misken u niet. 'k Heb nooit uw' naam gekrenkt.
 't Is drift, 't is drift alleen, die andren ligt verdenkt.
 Al telt men u niet meer bij *Haarlems* Burgervaadren,
 'k Geloof, dat Burgeriëfde u deze plaats doet maadren,
 'k Geloof ook, dat uw vriend, die zich kloekmoedig waagt,
 Der Stad en Burgerij een gunstig harte draagt;
 Maar 'k wensch en hem en u aan dit verblijf te ontrukken:
 Het doel van beider komst zal zekerlijk mislukken.

T A L E S I U S.

Wie 't heil van Volk of Stad bedoelt, heeft van zijn trouw
 En liefde, al wordt zijn doel verijdeld, geen berouw.

VAN VLIET.

'k Ducht maar, dat uwe komst 's Volks aandacht tot zich trekken,
 En in 't verbiterd hart een geestdrift op zal wekken,
 Die heeft ze eens vonk gevat, zich moeilijk blusfchen laat.
 Ik ken 's Volks lijden, en den haghelijken staat
 Der felbestormde stad. — Een heirmagt van gevaren,
 Die ijslijk zijn om strijd, zie ik rondom ons waren.
 Maar hoe dit nootij wast, 's Volks moed wast tevens aan,
 En zal, stijgt nog de ellend, tot woestheid overflaan.
 Elk zweert eer onder 't puin van deze Stad te smoren,
 Dan ooit naar overgaaf of kriegsverdrag te hooren.
 Gewoon aan ijslijkheên en daaglijksch doodsgevaar,
 Ontaardt de kalme geest van *Haarlems* Burgerfchaar.

Hem

Hem, die gedurig 't zwaard des doods het hoofd ziet dreigen,
 Wordt, zoo hij pal blijft staan, een woede, een wrevel eigen,
 Die zich, wanneer zijn drift slechts tegenstand ontmoet,
 Met onverschilligheid baadt in zijns broeders bloed.
 Gij hielt, sints MARNIX komst, u schier in huis gefloten;
 Gij waant, mischien, Mijn Heer! dat nog uw Stadgenooten
 Een zachte en kalme geest beheerscht, gelijk voorheen;
 Neen! geestdrift woede en wrok bezielen hen alleen.
 Elk handwerk rust en roest. — Met vuur loopt elk te wapen.
 Van stille burgers in een heldenvolk herschappen,
 Ontvlammen zij in drift. — Eén enkele blik, één woord
 Brengt in der burgren hart een krijgsmans woede voort,
 Ja zelfs in 't zachter oog van Maagden en van Vrouwen,
 Door KENAU aangevoerd, laat zich een vuur aanschouwen,
 Gelijk 'er uit het oog van een leeuwinne schiet,
 Als zij de welpen in haar nest bestoken ziet.
 Dan zacht, 'k zie RIPPERDA, des Krijgsvolks hoofd, genaken,
 Doe, bid ik u, Mijn Heer! zijn driften niet ontwaken....

T W E E D E T O O N E E L.

VAN VLIET, TALESIIUS en RIPPERDA.

R I P P E R D A.

Met stof en bloed bedekt, keer 'k van de wallen weér....
 Maar hoe bedrieg ik mij.... Vind ik u hier? Mijn Heer!

T A L E S I U S.

o Ja! door zucht voor 't heil der Burgerij bewogen,
 Heb ik mijn' schuilhoek mij ten langen laatste ontogen,

En, daar zich schemerhoop tot een verdrag laat zien,
Nu FREDRIK zijn gená der veege stad wil bién....

RIPPERDA.

Hoe FREDRIK! — Hoe gená! wat taal, wat ijde woorden,
Een vijand, heet op wraak op branden en op moorden,
Genade bieden.... — Volg mij naar den wal — beschouw
Van daar, wat deerlijk lot ons allen treffen zou.
Hoor *Haarlems* helden daar van woede knarsetanden.
Een twaalfstal Burgers, dat, al strijdend, viel in handen
Van ALVA's wreeden Zoon, heeft, bij dat helsch gebroed,
Hún fierheid met den strop voor 't oog der Stad geboet.
Op 's Vijands bolwerk is dat schouwspel opgeschoven,
Maar 't zal den eedlen móed der Burgers niet verdooven.
't Gruwt al van *Spanjes* wraak. Wij kennen ALVA's trouw.
Van zijn gená getuig' het Naardensch Kerkgebouw.
o Burgers, in die kerk wreedaardig opgesloten,
Nog walmt de rook uws bloeds, door beulen daar vergoten,
Ten hemel, — 't schreit om wraak — het roept mij toe: „Verga
Met roem op *Haarlems* puin. Dat sterven is gená.” —
En gij, Mijn heer! (Zie mij van toorne en spijt verbleeken,)
Gij durft ons van gená — wie durfde 'er u van spreken?

TALESÍUS

Een geestlijk Vader, diep met *Haarlems* ramp begaan,
Raadt de onderhandeling met *Spanjes* Krijgshoofd aan,

RIPPERDA.

Een geestelijke, ha! vol slinksehe en snoode vonden,

Door

Door trotschheid en belang aan *Spanjes* magt verbonden.

T A L E S I U S.

Gij doolt, Mijn Heer! Het is geen schandvlek van zijn' stand,
 Maar een eerwaardig Man, een heilig Godsgezant,
 Der Augustijnen hoofd, die veilig, in het midden
 Van zooveel krijgsumoer, God slechts om vrede bidden,
 Zich stiptlijk houdende aan hun ordewet en pligt;
 De Proost der Broedren, uit het vreedzaam Godsgezicht,
 Dat rijst aan *Spaarnes* boord, niet verre van *Leprosen*.
 Hoe zoudt gij zulk een' man, Mijn Heer! verroekelooven,
 Wiens strenge onzijdigheid, wiens reinheid van gemoed
 Zijn Klooster voor 't verderf des woesten krijs behoedt.

V A N V L I E T.

't Kan ons geen schade doen, al staan wij hem te reden.
 Hij kome. (*TALESIUS vertrekt.*)

R I P P E R D A.

Luttel strookt met 's Krijgsmans fiere zeden
 Der geestelijken aard. — Schoon 'k braafheid achtting draag;
 Niet naar den vederbos, naar kap of keuvel vraag,
 Maar wie 'er onder schuilt; lastbartigheid en vreeze,
 Die 'k altijd in het oog der geestelijken leze,
 Strijdt met den koenen geest van een' heldhaffig man,
 Die met een' fieren blik den dood trotseren kan.

V A N V L I E T.

Hij komt. Een hemelglans schijnt van 't gelaat te stroomen.

DER-

DERDE TOONEEL.

VAN VLIET, RIPPERDA, TALESIUS en ENGELBRECHT,

ENGELBRECHT.

God heeft mij dan vergund ter dezer steê te komen,
 o Achtbare VAN VLIET, en dappre RIPPERDA,
 Die ik met eerbied en met droefheid gadesla,
 't Zij aan het hoofd des Raads van deze Stad gezeten,
 Of staande aan 't spits van hun, die zich zoo dapper kweten,
 Reeds zooveel maanden lang. Alleen door pligt genoopt,
 Daar 't met de zwakke Stad helaas! ten einde loopt....

RIPPERDA.

Ten einde loopt? Mijn, Heer! wat taal doet gij ons hooren,
 Zoo lang 'er helden zijn, is *Haarlem* niet verloren....
 Vaarvoort.

ENGELBRECHT.

Uw drift ontroert me. o Zoo ik mij bedroog,
 Denk dan, dat menschenliefde alleen mijn hart bewoog;
 Dat Christlijk medelij alleen mijn' boezem spoorde,
 Om, daar ik dagelijks de ellend van *Haarlem* hoorde,
 En 't fel beschieten zag van mijn geboortestad,
 Te smeeken, dat ge in 't eind in onderhandling tradt,
 Vooral, daar me ALVA's Zoon, dien ik, in een der dreven,
 Digt bij ons Klooster, sprak, voor *Haarlems* lot deed beven.
 „ Wanneer mijn woedend heir, door 't lang beleg vergrimd,
 „ Den platgeschoten muur der Stad in 't eind beklimt,
 „ Of huilende naar wraak een bres zal binnenstormen,

Zie

„ Zie dan die schoone Stad in rookend puin hervormen.”
 Zoo sprak hij, „ ja! alom zal dan 't bloedgierig zwaard,
 „ Dat kunne, blonde jeugd, noch grijze schedels spaart,
 „ Gelijk de zeis des doods langs gracht en straten weijen.
 „ Voorkom, o Grijsaard, dien 'k om *Haarlems* ramp zie schreijen,
 „ Voorkom den ganschen val en ondergang der Stad,
 „ Door u met regt bemind als wieg en bakermat.
 „ Beweeg de Burgerij, eer dat het is te spade,
 „ En bied haar, uit mijn' naam, uit 's Konings naam, genade.
 „ Zij geef zich over, 'k schenk haar, in het stof verneêrd,
 „ Vergifnis als een kind, dat tot zijn' vader keert.”

R I P P E R D A.

o Duldellooze hoon! o Voorflag vol van schande!

E N G E L B R E C H T.

Zoo sprak Don FREDRIK zelf, — gaf mij zijn woord te pande....

V A N V L I E T.

Houd op, Mijn Heer! 'k gevoel, daar 'k mij met kracht weêrhiield,
 Hoe ieder honend woord mijn hart met toorn bezielt.
 Zie RIPPERDA niet min, dan mij door drift bewogen:
 Het vuur der gramschap vonkt den eedlen held uit de oogen.

T A L E S I U S.

En zoo de Stad in 't eind moet bukken voor het staal....

RIPPERDA.

Zoo spreekt Lafhartigheid. Moed ademt zegepraal.

TALESIUS.

Zoo spreekt Menschlievendheid, zoo spreekt de geest der Wijsheid.

VAN VLIET.

Ditmaal vergeven we u, o Vader! om uw grijsheid,
 Den voorflag ons gedaan, wasrover ik mij schaam;
 Ditmaal vergeven we u den hoon, uit 's Vijands naam,
 In ons, der Burgerij van *Haarlem* toegedreven.
 Wil maar uw Klooster u, nog dezen dag, begeven:
 Maar stroomt 'er in uw hart één droppel Hollandsch bloed,
 Zoo gij dan ALVA's Zoon bij 't Huis *Ter Cleef* ontmoet,
 Meld hem dan, wat gij zaagt, meld hem dan, wat gij hoorde,
 En, zoo ooit heldenmoed zijn trotfiche ziel bekoorde,
 Zeg hem dan, dat hoe wreed ook *Haarlems* toestand schijn',
 Wij grooter door dien moed dan ouze rampen zijn;
 Dat Roomsche en Onroomsche hier veréend de wapens voeren;
 En t'zaam den ondergang aan *Spanjes* dwingland zwoeren.

RIPPERDA.

Zeg, dat, schoon hongersnood der Burgren kracht verteert,
 Nogtans een fiere stoet van strijdbre Mannen zweert,
 Om, eer dan de overgaaf te lijden dezer muren,
 Het niterike geweld des hongers te verduren;
 Ja eer zich met het vleesch huns linkerarms te voén,
 Om met den regter nog de veege stad te hoén.

Zeg

Zeg, hoe 't van helden kriet, die dan alleen verbleeken,
 Als lafaards van verdrag of overgave spreken.
 Ja, voeg 'er bij, Mijn Heer! dat, zoo mischien de moed
 Een oogenblik bezweek van *Haarlems* heldenstoet,
 In dezen wal een heir van dappere heldinnen,
 Na eerst de zwakheid van haar inborst te overwinnen,
 Ten krijgsdienst is gegord, dat door zijn moed en trouw
 't Verflaauwend heldenvuur op nieuws ontsteken zou.
 En twijfelt gij, Mijn Heer! zie haar hier binnen treden,
 Die straks aan mijne zij den vijand heeft bestreden,
 De dappre KENAU, 't hoofd van *Haarlems* Vrouwen-schaar,
 Een telg en de eeuwige eer van 't huis van HASPELAAR,
 Die 't echt Baraaffche bloed nog zweeft door hart en aadren.

V I E R D E T O O N E E L.

KENAU, VAN VLIET, TALESÍUS, RIPPERDA en ENGELBRECHT.

K E N A U.

Mijn Heeren! 't zij vergund, onaangediend te naadren;
 Naauw van den wal gekeerd met mijn' Vriendinnenstoet,
 Verstaan wij een gerucht, het geen ons siddren doet.

(TALESÍUS en ENGELBRECHT ziende.)

En ach! deez' zamenkomst doet mij het ergste vreezen.
 De maar, door *Haarlems* wal verspreid, zal waarheid wezen. —
 Heeft *Haarlems* Burgerij daarom zoo trouw gestreên?
 VAN VLIET en RIPPERDA! spreek, kwaamt gij hier bijéén,
 Om de overgaf der Stad aan *Spanje* te beramen?
 Gij zwijgt — gij ziet mij aan — en zonder u te schamen....
 Van waar die ommekeer zoo schandelijk en groot?
 Schoon van de torenspits de zwarte vlag 's Volks nood

Aan

Aan vriend en nabuur meldt, ja schoon we ons zien begrinnen
 Door pest en hongersnood, de ellend moet hooger klimmen,
 Eer dat men denken mag aan de overgaaf der Stad,
 Gij die, sints maanden lang, getrouw, onafgemat
 Bij dag en nacht voor 't heil van *Haarlems* Burgers waakte,
 Met mij door 't zelfde vuur voor Regt en Vrijheid blaakte,
 Gij, die zoo menigwerf met mij op *Haarlems* wal,
 Als rotsen pal stondt, gij, gij stemt in *Haarlems* val;
 Gij leent ter kwader uur aan Spaansche vleitaal ooren.
 Maar beeft! bij *Haarlems* val gaat uwe roem verloren.
 Hoe waant gij, dat het Volk, de dappre Burgerschaar
 Zal stemmen in 't verdrag. Zij scholen bij elkaar;
 Zij momplen onder een, zoo Burgers als Soldaten:
 „ Wij hebben houw en trouw gezworen aan 's Lands Staten,
 En *Nassaus* dappren Vorst: wie ook dien eed vergeet,
 Wie dien trouwloos verzaak', wij houden onzen eed;
 Wij zwoeren voor 't behoud der Stad het lijf te wagen...
 Eer sneuveln, dan op nieuw des *Spanjaards* ketens dragen!!...
 Verkoop ons, *RIPPERDA*, verkoop ons, o *VAN VLIET*,
 Maar denkt, schoon ge ons verkoopt, gij levert ons nog niet!" —
 En zal ik u den toorn van mijn vriendinnen malen?
 Met moeite kon ik 't vuur van hare drift bepalen;
 Met moeite duldden zij, dat ik door onderzoek
 Den grond peil van 't gerucht. Elk oogblik is een vloek,
 Elk woord een wraakgeschrei, bezwangerd met ellende.
 „ Zoudt ge u verlagen? (Zulk een kreet rees uit de bende
 Der Vrouwen rondom mij) — Gij, die, in kriegsgevaar,
 Ons voorgingt, dezen dag, te treden tot dat paar,
 De schand der Burgerij; te spreken met verraders.
 Onnooslen als wij zijn, wij hielden hen voor Vaders,
 Die monsters, met de mom der Vrijheidsmin bekleed;
 Maar *Spanjaards* in het hart, die schenders van hunn' eed;
Doch

Doch, zoo gij voor het laatst die lafaards wilt aanschouwen,
 Zeg hun dan uit den naam van *Haarlems* dappre Vrouwen,
 Wij haten u nog meer dan ALVA en zijn' Zoon.
 Ja dat hun felle wrok u beide alleen verschoon',
 Wanneer ze in *Haarlem* zich in woede en wellust baden,
 En hunnen heeten dorst met burgerbloed verzaden.
 Dat uw geweten dan, bij 't woën van ALVA's wraak,
 Door helliche foltering uit zijnen slaap ontwaak',
 En eeuwiglijk aanschouw', tot straf van uw trouwloosheid,
 De diepte van 's Volks leed, het toppunt uwer boosheid¹⁷.

V A N V L I E T.

Hoe hard, Mevrouw! uw taal aan onze harten viel,
 We erkenden in elk woord uw fiere vrije ziel,
 En schoon ge ons, onverdiend, verraad hebt aangetegen;
 Wij hoorden 't onverzet. — Ja eedle Vrouw! wij zwegen,
 Opat TALESIUS getuige wezen zou
 Van d'onverschrokken moed van een Bataafsche Vrouw;
 Opat Proost ENGELBRECHT, door menschenmin gedreven,
 Ons smeekende, om de Stad in *Spanjes* hand te geven,
 Zoo hij noch RIPPERDA's noch mijne taal geloofte,
 Dan KENAU's heldenmoed aan *Spanjes* Legerhoofd
 In volle krachten maal. Uw kloekheid, hem gebleken
 Bij onze onwrikbre trouw....

K E N A U.

Hoe! Bleeft gij onbezweken?

Is 't mogelijk?

R I P P E R D A.

Kende gij VAN VLIET en mij niet meêr?

B

Wij

Wij zwichten?

K E N A U.

God zij dank! Ik vind mijn Vrienden weêr.
VAN VLIET en RIPPERDA! Uw zwijgen deed mij vreezen.

V A N V L I E T.

Standvastig hebben wij het aanbod afgewezen,
Welmeenend door den mond van ENGLBRECHT gedaan.

E N G E L B R E C H T.

Mijn Vriend TALESUS! Ik bid u, laat ons gaan.
'k Heb vruchteloos getracht, deez' Stad 't verderf te ontrukken:
Haar val zal ijslijk zijn, wanneer ze in 't eind moet bukken,
o Dappre RIPPERDA! o KENAU! o VAN VLIET!
Die 'k om uw deugd en trouw opregte hulde bied,
Gij edel drietal, wiens onsterfelijke daden
De roem reeds kroont met onverwelkbare lauwerbladen,
'k Smeek, in de bedecel mijns kloosters weêrgekeerd,
De hooge Godheid, die het gansch heelal regeert,
Dat die, 't zij *Haarlem* zwicht', 't zij dat het zegeprale,
Met gunst u aller hoofd uit zijnen troon befrale!
Een beê nog, eer ik ga... Bedenkt in raad en strijd
Steeds, dat gij menschen; 'k bid, denkt, dat gij Christnen zijt;
Viert toch uw hart niet bot in wraakzucht of in woede,
'k Beveel gelijk voorheen ons Klooster in uw hoede.
Vaartwel!

T A L E S I U S.

Rampzalig Volk! o Arme Burgerij!

Mijn

Mijn poging is mistukt: ik zie uw' val nabij.
 Maar gij, die van verdrag noch overgaaf wilt hooren.
 Als gij deez' Burgerij in bloed en puin ziet smoren,
 Dan wijt gij 't aan u zelf, VAN VLIET en RIPPERDA!
 Dat deze Stad vergaat door *Spanjes* ongenâ.

V I J F D E T O O N E E L.

KENAU, VAN VLIET en RIPPERDA.

K E N A U.

Hoe vrolijk juicht mijn hart, daar ik mij heb bedrogen:
 Zoo staat de reinste deugd ten doelwit van den logen.

V A N V L I E T.

Als jammer en ellend om 't hoofd des sterflings woedt,
 Sluipt achterdocht zelfs in 't voortreffelijkst gemoed,
 Wij weten, hoeveel leed thans *Haarlems* Burgers dragen,
 Hoe vele grooten zich het lot der Stad beklagen,
 En neigen zwak genoeg, in hoop, om hunnen schat
 Te bergen uit den nood, tot de overgaaf der Stad.
 Wie zou niet gaarne dan der Burgerij vergeven,
 Dat zij door achterdocht, ook omtrent ons gedreven,
 Het ergst vermoeden bij het klimmen der ellend;
 Terwijl TALESIUS, bij elk als zwak bekend,
 Ons aanzocht met den Proost der vreedzame Augustijnen....

K E N A U.

Die argwaan moet terstond uit aller hart verdwijnen,

B 2

'k Spoed

'k Spoed mij naar 't vrouwenheir, dat me op het marktveld beidt,
 Dat zeker nevens mij van eedle vreugde schreit,
 Zoo ras ik haar ontdek, hoe fier en onbezweken
 Gij de ooren stopt, als gij lafhartigheid hoort sineeken;
 Hoe *Spanje* uw moed en trouw vergeefs door list bestookt.

ZESDE TOONEEL.

VAN VLIET en RIPPERDA.

RIPPERDA.

VAN VLIET! 'k voel, hoe het bloed mij in mijne aadren kookt. —
 Niet slechts het weisend Volk bestond onze eer te krenken,
 Maar KENAU durfde zelfs van zwakheid ons verdenken;
 Van zwakheid, mij, dien, uit Held FRISO's bloed geteeld,
 Het vrije Vriefche bloed door hart en aadren speelt,
 Mij, uit den echten stam van onverzetbre *Vriezen*,
 Die wel den fieren kop, maar nooit hunne eer verliezen.
 Is dit, is dit het loon voor zooveel moed en trouw?

VAN VLIET.

Vergeef, o RIPPERDA! vergeef 't die dappre Vrouw,
 Die zooveel mannen zich in heldendeugd ziet wijken,
 Dat zij 't ook mogelijk acht, dat wij in 't eind bezwijken;
 Haar hart klopt als het onze alleen voor deugd en eer.
 Dan 'k hoor een vreemd gerucht... Zie! KENAU nadert weêr.

Z E V E N D E T O O N E E L.

V A N V L I E T , R I P P E R D A , *en* K E N A U .

R I P P E R D A .

Mevrouw! Gij keert terug.

K E N A U .

'k Was naauw op straat gekomen,
 Of 'k heb een woest geschreeuw, een' oproerkreet vernomen,
 Men woelt; men raast en tiert. Het volk is op de been.
 Het stroomt langs Gangolfs Kerk naar dezen Doelen heen.
 Verraad, verraad is 't woord, dat kinkt uit alle hoeken.
 Ik hoor TALESIUS en ENGELBRECHT vervloeken.
 Hoort gij den naren kreet van 't wasfend oproer niet?
 Uw moed, o RIPPERDA! o achtbare VAN VLIET?
 Betoom' het woedend Volk. Verzeft mij. Komt, bezweren
 Wij *Haarlems* Burgerfchaar tot kalnte weér te keeren.

V A N V L I E T .

Ja stuiten wij een vlam, die anders, in deez' wal,
 De half verteerde kracht des Volks verflinden zal.

Einde van het Eerfte Bedrijf.

K E N A U H A S S E L A A R,
T W E E D E B E D R I J F.

Het Tooneel verbeeldt eene straat, waarin aan de eene zijde het Huis van KENAU HASSELAAR.

E E R S T E T O O N E E L.

K E N A U, vergezeld door eenige Vrouwen, allen gewapend.

Zusters, die met mij aan *Haarlems* Vrouwenfcharen
Getrouwe gidfen strekt in krijgs- en doodsgevaren,
Wij stonden dezen dag weér pal op *Haarlems* muur,
Doet dat aan mijne zij tot *Haarlems* uiterst uur;
Of zoo het God behaagt, de Burgertrouw te loonen,
Totdat wij *Haarlems* moed met zege zien bekroonen. —
Gedroegt ge u in den strijd van heden kloek en vroom,
Gij hielt bij d'oproerkreet het vrouwenheir in toom,
Wanneer 't den woesten hoop, vol wraak, zag zamenfcholen.
Een klein gedeelte blijft de wacht nu aanbevolen:
Rust gij, door wapendienst en waken afgemat.
Verbeidt op morgen ligt 't ontzet der bange Stad;
Dan werpen wij verrukt de spiets en 't schietroer neder,
En onze hand hervat terftond het spinrok weder;
Troost u, het zij deez' Stad behouden blijv' of vall',
Dat nooit het nageslacht uw' roem verzwijgen zal.

De Vrouwen trekken af aan de eene zijde, en aan de andere komt RIPPERDA op.

T W E E D E T O O N E E L.

K E N A U en R I P P E R D A.

K E N A U.

Zoo is 't in 't eind gelukt het oproer, fel ontfloken,

Uit

Uit meer dan eenen hoek verschriklijk losgeboken,
Te stuiten in zijn' loop, gelijk een holleud ros.

R I P P E R D A.

Geen onweêr, hoe geducht, breekt zoo verschriklijk los,
Als 't oproer, juichende in vernielen en verdelgen:
Een afgrond, gapende, om een landstreek in te zwelgen,
Baart minder huivering in 't menschelijk gemoed,
Dan 't oproer, dat, terwijl 't uit honderd kelen woedt,
Geene acht slaat op de taal van billijkheid en wijsheid,
En 'zijnen bloeddorst koelt aan zwakke jeugd en grijsheid.

K E N A U.

o RIPPERDA! hergeen in *Haarlem* is geschied
In dit onzalig uur, vergeten Eeuwen niet.

R I P P E R D A.

In 't eerst is 't ons gelukt, de woeste muitelingen,
Reeds gruwzaam uitgespat, door ons ontzag te dwingen,
Doch, toen ten zelfden stond een jong matroos verscheen,
Door *Spanjes* wraak de neus en lippen afgesneên;
En aan 't nog morrend Volk de jammerbaar deed hooren,
Hoe d'onzen op het meir den waterstrijd verloren,
Hoe mondbehoefte en kruid viel in des Vijands hand,
En twintig schepen door den *Spanjaard* zijn verbrand;
Was 't, of een koude koorts door 't hart van allen rilde,
Men zweeg 't eerste oogenblik, maar ach, het volgend gilde,
De woede, die het hart van allen aanbliet: Wraak!
Wraak was nu aller leus; de Stad weërgalmde wraak!

Wat kunnen achtbaarheid, beleid of fierheid baten,
Als 't graauw raakt op de been, in moedwil losgelaten!

K E N A U.

Ik bleef omtrent de markt met mijne bende staan,
En hield, of ook de drift tot haar zou overflaan,
Haar digt bij een geschaard, waardoor 'k de schand verhoedde,
Dat *Haarlems* Vrouwenfchaar deelde in der muitren woede,
En 't ijslijk wraakgerigt, hetgeen mijn hart verfoeit.
Hoe gruwde ik, toen mijn oog *TALESIUS*, geboeid
Voorbij mij sleuren zag, gevolgd door zijne Vrouwe,
Ik zie, ik zie haar nog, wegsmeitende van rouwe,
Vermoeid en ademloos hem volgen, wijl de kreet:
Verrader geen gená! mij door het harte sneed.

R I P P E R D A.

Denk dan, wat ijzing mij moest in het harte varen,
Toen 'k, vruchtloos toegefeld, een bende moordenaren
Zich wreed vergrijpen zag aan schuldelooze lién.
'k Moest krijgsgevang'nen zelfs ten strop verwijzen zien,
En 't volgend oogenblik als schuldig op zien hangen.
Dáár ging een moordkreet op, giuds rezen schimpezingen.
En 't was in 't midden van die woefte spoorloosheén,
Dat ook *TALESIUS* op 't strafstooneel verscheén.
Hij kwam, geklemd in d'arm der bleek bestorven gade:
Zij gilte: „ Burgers! schenkt, schenkt mijnen man genade;
„ Neemt mij — mij in zijn plaats.” 'k Zag, aan zijn' andren kant,
Zijn Dochter *URSULA*. 't Wit kruis blonk in haar hand,
En langs haar kaken vloot een stroom van teedre tranen,
'k Zag haar haar' Vader zelfs bemoedigend vermanen,

Dat

Dat hij tot aan het eind standvastig in 't geloof
 Zou sterven. Voor 't gedreig van 't woedend moordrot doof
 Volgt zij hem op 't schavot; hoe fel zijn beulen grimmen.
 Zij troost hem, ja zij kust, bij 't langzaam opwaarts klimmen,
 Zijn handen voor elks oog. De wraak door niets gestuit
 Voert aan TALESIUS de wreede schandstraf uit;
 Doch URSULA houdt stand en schijnt, in stil vertrouwen
 Op meer dan menschentroost, haars Vaders lot te aanschouwen.
 Een kinderlijke trouw, een moed zoo groot verbaast
 Het volk, dat als een zee rondom de strafplaats raast;
 Getroffen als door schrik, zwijgt eensklaps, in het midden
 Van 't woën, de menigte; ik hoor haar verstaanbaar bidden:
 „ Mijne Vader! gij verwierft uw deugd en trouw ten loon,
 In uwen wreeden dood de schoone martelkroon,
 God doe ook aan uw kroost de hoogste gunst verwerven
 Om met u, dezen dag, als martelares te sterven!”
 Nu rees een nieuwe storm. „ Weg, weg met URSULA!
 Begijnenpreveltaal verdient ook geen genâ!”
 Zoo schreeuwt men, en de maagd, toen ruwlijk aangegrepen,
 Zag 'k met haar moeder van de strafplaats heenslepen.
 'Er vloog een hagelbui van steenen haar om 't hoofd,
 Mischien heeft haar de wraak reeds van het licht beroofd.
 o Deugdzame URSULA! wier deugden elk behaagden,
 Godvruchtige Begijn! o puik van *Haarlems* Maagden!
 Hoe treft uw deerlijk lot, bij de algemeene snart,
 Op deez' rampzaalgen dag, mijn neêrgebogen hart! —
 Eens deed haar schoon, haar deugd mijn hart in liefde gloeijen, —
 Vergeef, dat om haar lot dit uur mijn tranen vloeijen,
 Vergeef, dat schoon ik blaak van heilig heldenvuur,
 Ik tranen offer aan de Liefde en aan Natuur.

K E N A U .

'k Voel op 't verhaal alleen door teeder mededoogen
 Mijn harte met het lot van **URSULA** bewogen;
 Terwijl de zware proef van **Christen** heldenmoed,
 Bij 's **Vaders** marteldood mij haar bewondren doet.
 Zou 'k van u eischen, die het hart door min voelt kloppen
 Voor **URSULA**, dat gij uw tranen zoudt verkroppen,
 Daer gij het lijden zaagt van schoonheid en van jeugd.
 Ik acht gevoelloosheid geen blijk van heldendeugd.
 Laat woestheid me onbekwaam tot heldendaden wanen,
 Omdat ik meermal 't graf besproeide met mijn tranen,
 Waarin mijn **NANNING** zonk, mijn dierbare **Echtgenoot**;
 Neen! **RIPPERDA!** een ziel, van rein gevoel ontbloomt,
 Zal ligt door woeste daan naar helden-lauwren streven;
 Doch, ware **Heldendeugd**, die, edel en verheven,
 Den sterfing zich voor 't heil zijns naasten wagen doet,
 Kiemt uit een teeder hart, dat eedle driften voedt.
 Doch wat baat u een min, die hooploos u doet kwijnen,
 Woont niet uw **URSEL** in het Klooster der **Begijnen**,
 Die, schoon zij geen gelofte als andre **Nonnen** deed
 En 't wereldlijk gewaad voor 't geestelijke kleed
 Kan kiezen, nimmer die verwissling zal begeeren,
 Maar d'ongehuwden stand eer eeuwig trouw zal zweren.

R I P P E R D A .

'k Weet dit, helaas! **Mevrouw**; doch 't hart van **RIPPERDA**,
 Blijft echter deelen in het lot van **URSULA**.
 Maar hoeveel hare ramp mijn zuchtend hart doet lijden,
 'k Blijf aan 't behoud der **Stad** mijn hoogste zorgen wijden;
 En daar een fiere schaar van **Burgers** aan 't geweld

Des

Des oproers in het eind heeft paal en perk gesteld,
 Riep op het Raadhuis nu van VLIET de Vroedschap zamen,
 Opdat zij nevens mij, in 't uur des nachts, beramen,
 Wat tot behoudnis strekt van *Haarlems* veegen wal,
 Als *Spanje* een' nieuwen storm op morgen wagen zal;
 Wat, nu de Vloot der Stad verbrand is en geslagen,
 Zoolang den val der Stad kan sluiten en vertragen,
 Totdat ORANJES heir, verwacht van uur tot uur,
 De laatste poging waagt tot redding van deez' muur.

K E N A U.

'k Wacht in mijn woning u, totdat de Raad zal scheiden,
 Gereed mijn Vrouwenschaar op nieuw ten strijd te leiden,
 't Zij dat men 't oorbaar keur', dat wij een' uitval doen,
 Of, op den wal, de Stad verwerende behoën.
 Geen onzer zal den eed, der Stad gezworen, krenken,
 Neen! waar gij hulp begeert, verschijnen we op uw wenken.
 (*Zij treedt in haar huis.*)

RIPPERDA *haar naziende.*

o Eedle dappre Vrouw! wier ziel voor Vrijheid gloeit,
 Wier onuitbluschbre moed met *Haarlems* onheil groeit,
 Wier bliksemend musket TOLEDO's slaven vreezen,
 Bij 't laatste nakroost zal uw naam onsterflijk wezen.

DER-

BEKESTEIN.

'k Heb u een lange poos vergeefs gezocht, Mijn Heer!
Een duif streck met deez' brief omtrent de *Zijlpoort* neêr.

RIPPERDA.

Geef hier. 't Is NASSAU's hand. Hij schreef deez' brief uit *Leyden*.

BEKESTEIN.

Mogt hij een straal van hoop voor 't raadloos Volk verspreiden.

RIPPERDA.

'k Zag reeds genoeg — wat vreugd! 'k Spoed mij naar 't Raadhuis toe,
Opdat de blijde maar de Vroedschap juichen doe.

VIERDE TOONEEL.

BEKESTEIN.

Gij gaat, en zonder mij van d'inhoud iets te melden;
Ook dit, en jaren wroks zal 'k op uw hoofd vergelden.
Gij zijt, als *Haarlem* valt (en vast staat *Haarlems* val)
't Eerste offer, dat mijn wraak den *Spanjaard* leevren zal,
Gij, steeds mijn hinderpaal in mijn bevorderingen,
Die met mij naar de hand van *URSULA* dorst dingen.

Hoe

Hoe reikhalst mijne ziel naar dat gelukkig uur,
 Als *Spanjes* zegevlag zal waaijen van deez' muur.
 Dan zal ik al de schand, die ge op mijn hoofd deedt dalen,
 Verdiend, of onverdiend, met woeker u betalen.
 Doch daar de schemering zich meêr en meer verspreidt,
 Bedien ik mij op nieuw van deze duisterheid,
 Om 't oproer, door ontzag pas in den band geklonken,
 Op nieuws in 't hooploos volk van lieverleê te ontvonken.
 Als de oorzaak van al 't wee beschouw' het RIPPERDA!
 Maar hoor ik wel? Het is de stem van *URSULA*.

V I J F D E T O O N E E L.

URSULA, ENGELBRECHT en BEKESTEIN.

(De laatste op een' afstand.)

URSULA.

Waarom, o ENGELBRECHT! zou 'k langer ommezwerfen,
 Vermoeid zink ik hier neêr. — Gaf God mij hier te sterven!

ENGELBRECHT.

Mijn Dochter wees bedaard. Herneem, herneem uw' moed.
 Hoe fel het onheil brull', 't is eenmaal uitgewoed.

URSULA.

'k Behoef geen' aardfchen troost, 'k ben alle ramp te boven,
 'k Vrees geen gevaren meêr. 'k Zag mij deez' dag berooven,
 Van eenen Vader teêr en hartelijk bemind....
 Ik deed hem uitgelei. 'k Heb als een dankbaar kind,

Hem,

Hem, door een miltziek rot tot schande en dood verwezen
 Tot aan zijn' jongsten snik getroost. Wat zou ik vreezen?
 Ik heb, nadat de wraak mijn' Vader had geflacht,
 Mijn Moeder voor mijn oog zien werpen in de gracht.
 Nog zie 'k die dierbre 't hoofd voor 't laatst naar boven steken,
 Haar oog nog 't razend volk om hulp en redding smecken,
 Doch, met een hagelbui van steenen overstort,
 Zag ze in een oogenblik haar jammerlot verkort.
 Die zooveel op één dag op aarde heeft verloren,
 Is ongeschikt Mijn Heer! naar aardfchen troost te hooren.
 Ge onttrokt mij nog aan 't graauw, dat razende en verwoed
 Mijn kleed reeds juichend greep — ook dorstend naar mijn bloed.

ENGELBRECHT.

Ik achtte 't mijnen pligt u aan 't geweld te ontrukken,
 En dank de Godheid, die mijn poging deed gelukken.

URSULA.

Ik zag de martelkroon reeds dalen op mijn hoofd,
 Uw voorzorg heeft helaas! mij van dat heil beroofd.
 Gij wilt, dat ik op aard nog langer om zal zwerven,
 En 't heil, dat ik begeer, het heil des Hemels derven.
 Wie is de wreedste, die mijn' jammerstaat verlengt,
 Of na der ouden dood het bloed der Dochter piengt?

BEKESTEIN, *achter op het Tooneel met eene holle stem.*

Wee echter hem, die, door een' ouden wrok gedreven,
 Eerst uwer ouden moord het Volk heeft ingegeven!

U R S U L A.

Wat hoor ik? — Noem mij hem — ken ik dien wreedaard?

B E K E S T E I N.

Ja!

Beef! URSEL, beef! ken dat gedrogt in RIPPERDA.
(*Hij verwijdert zich snel.*)

U R S U L A.

Wat hoorde ik? Heeft de stem mijns Vaders daar gesproken?
o Wreede RIPPERDA! hebt gij u zoo gewroken,
Omdat mijn Vader aan 't aloud geloof verkleefd,
Mijn hand, ten echt verzocht, herhaald geweigerd heeft?
Van waar klonk mij die stem? Wat geest is mij verschenen?

E N G E L B R E C H T.

Geen geest! — Neen URSULA! Een jongling snelde henen,
Nadat hij deze taal, die u het hart doorfneet,
Met eene holle stem en haastig hooren deed.

U R S U L A.

o Geest of Mensch! Dat woord verbijstert mijne zinnen.
Wat kostte 't mij, Mijn Heer! de liefde te overwinnen,
Die ik voor RIPPERDA eens voedde in dit gemoed.
Zou hij, o denkbeeld, dat mij 't harte krimpen doet,
't Volk hebben aangehitst, om mijnen dierbren Vader,
Te slepen naar 't schavot, als eenen landverrader,

Zou

Zou hij bewetker zijn, dat, na mijns Vaders moord,
Mijn lieve Moeder in het water werd gefinoord?...

E N G E L B R E C H T.

Bèdaar, o URSULA! misfchien wordt hij belasterd.

U R S U L A.

Waarom ó RIPPERDA, van eer en deugd verbasterd,
Uw hart, dat dorst naar bloed, met deze wraak vernoege,
Waarom de dochter niet bij 't ouderpaar gevoegd!
Ach! Waarom, waarom mij alleen gefpaard in 't leven?
Ik immers weigerde ook, aan u mijn hand te geven:
Ja, fchoon der drift ter prooi, waarom ik heden bloos,
Ik was het, die de cel voor 't huwlijksaltaar koos,
Ik werd een hemelbruid in plaats van uwe gade...
Maar ach! nog fcheen mijn dood ligt in uw oog genade:
o Wreede RIPPERDA! Gij fpaarde mij misfchien,
Opdat ik, na den moord mijns Vaders aan te zien,
Na mijne Moeder in het water te zien fterven,
Als een verlaten wees op aarde rond zou zwerfen.
Maar wreedaard! o dat doel, zoo fhood, is u mislukt.
Gij hebt mijne Ouders van mijn zwoegend hart gerukt;
Uw' beulen liet gij hen van 't levenslicht berooven,
Maar geen verlaten wees werd URSULA — hier boven
Leeft eeuwig Hij, die aller wezen Vader is.
Al is de laafte vonk gefmoord der deerenis,
Al zijn Regtvaardigheid en Trouw deze aarde ontweken,
De Godsvrucht zal niet steeds Gods bijftand vruchtloos fmeekten,
Ja eenmaal treft Gods wraak den wreeden RIPPERDA....

Z E S D E T O O N E E L.

ENGELBRECHT, URSULA, PELLEKAAN
en gewapende Burgers.

P E L L E K A A N.

Wie durft met onbescheid van *Haarlems* Krijgshoofd spreken,
 Van d'eedlen RIPPERDA, die, fier en onbezweken,
 Reeds zeven maanden lang, deez' Stad verdedigd heeft?

U R S U L A.

Een Maagd, die noch voor hem, noch eenig wreedaard heeft.
 Treedt toe! Valt aan! Ach mogt mijn dood hem ook bekoren!

P E L L E K A A N.

Hoe gij?....

E N G E L B R E C H T.

Bedaar, Mijn Heer! Ei wil uw gramschap finoren:
 Deez' Maagd is door verdriet en jammer overmand,
 En in dien staat bedekt een nevel haar verstand.

U R S U L A.

Neen! Ik ben URSEL uit TALESIUS gesproten.
 Ik ken maar al te wel het hoofd der Vloekgenooten,
 Ik ken de bron der wraak, die RIPPERDA bewoog.
 De wreede RIPPERDA....

PELLEKAAN.

Spitsbroeders! 't loopt te hoog.

Verzekert u van haar.

ENGELBRECHT.

'k Bid u, wil haar verschoonen.

PELLEKAAN.

Niet strafloos laten wij dien braven Krijgsheld honen.

Welaan! grijpt toe — vat aan.

URSULA.

Voltooit, voltooit uw taak:

Verschaft in mijnen dood uw' Krijgshoofd nieuw vermaak.

Ligt doet de bloeddorst door een nieuwe koorts hem branden.

Ontziet, ontziet mij niet. Boeit mij, 'k bied u mijn' handen,

Of, of begeert gij 't hoofd.... Welaan dan, beulen! slaat

Vrij zonder aarslen toe. Befinet dit rein gewaad

Met mijn onschuldig bloed.... 'k Belach u, hoe verbolgen;

De dochter is gereed der oudren spoor te volgen....

*De gewapende Burgers grijpen haar aan en
slepen haar voort tot de woning van KENAU.*

ZEVENDE TOONEEL.

KENAU, ENGELBRECHT, URSULA, PELLEKAAN

*en gewapende Bangers.**KENAU uit haar huis komende.*

Breekt weér het oproer los, met jammerend getier!

Wat zie ik URSULA? en ENGELBRECHT, gij hier?

Ur-

U R S U L A.

Mevrouw! Gij ziet mij door dit krijgsvolk aangegrepen.
 Ook mij, mij zullen zij naar gracht of bolwerk slepen.
 'k Deel gaarne in Moeders lot, 'k deel gaarne in Vaders straf.

K E N A U *tegen* P E L L E K A A N.

Bedenk, Mijn Heer! de ramp van URSEL, 'en laat af.

P E L L E K A A N.

Mevrouw! haar woeste taal, haar drift, haar hoon, haar woede....

K E N A U.

Vergeef haar die ditmaal. Ik neem haar in mijn hoede.
 Rampzalige URSULA, kroost van TALESIUS!
 Kom hier, kom in mijn' arm.

U R S U L A.

Hoe, KENAU! spreekt gij dus,
 Gij, die met RIPPERDA, aan 't hoofd van *Haarlems* benden,
 Het volk gedompeld ziet in duizend krijgsellenden,
 Die 't hard beleg verlengt tot ramp der Burgerij;
 Gij kent mij? KENAU! hoe! en gij spreekt dus tot mij!...

K E N A U.

Zou, schoon ik plegtig zwoer de Vrijheid te beschermen,
 Ik me over uwen staat, o URSEL! niet ontfermen?

C 2

'k Heb

'k Heb heden om uw ramp reeds menig zucht verkropt:
 Ook onder 't krijgspantier, rampzalige URSEL! klopt
 Een menschlijk vrouwlijk hart: het gloeit van mededoogen.
 Lees, zoo gij twijflen mogt, lees dat dan uit mijne oogen.

Tegen PELLEKAAN.

Vervolg gerust uw' weg, mijn Heer! zijt zonder zorg,
 Ik sta bij 't Legerhoofd voor deze twee u borg.

(PELLEKAAN vertrekt met de gewapende Burgers.)

E N G E L B R E C H T.

Helaas, Mevrouw! deez' wees van iedereen verlaten,
 Zwierf met mij uren rond langs markt en gracht en straten.

K E N A U.

Eerwaardig Grijsaard, die deez' treurge hebt geleid,
 Deel nevens URSULA in mijn herbergzaamheid.

E N G E L B R E C H T.

Hoe, in uw woning?

K E N A U.

Ja! daar zijt gij beide veilig.
 't Regt der herbergzaamheid is op heel de aarde heilig.
 Kom URSEL, lieve Maagd, gebogen onder 't kruis,
 Wier ramp mijn hart beschreit, kom, volg mij in mijn huis,
 Rampzaalge dochter!

UR-

U R S U L A.

Ja! Verstrek mij tot een moeder.

ENGELBRECHT *tegen* K E N A U.

Uw deerenis bekroon' de gunst van d'Albehoeder!

Einde van het Tweede Bedrijf.

K E N A U H A S S E L A A R,
D E R D E B E D R I J F.

In het huys van KENAU HASSELAAR.

E E R S T E T O O N E E L.

ENGELBRECHT, KENAU en URSULA, *de laatste zittende
in eene treurige gestalte.*

E N G E L B R E C H T.

Gij staat ons dan, Mevrouw! door uren zwervens moé,
Door angst op angst geprangd, deez' veilge schuilplaats toe;
Gij laet deez' droeve hier haar ouderpaar beweenen?
Zoo zie 'k u heldenmoed met teederheid vereenen.
Ik zie dezelfde Vrouw, die met een mannenhart
Haar Zusters noopt ten strijd en *Spanjes* kogels tart;
Die, daar zij menig held door hare hand deed sneven;
Zelfs ALVA's fieren Zoon tot wanhoop had gedreven,
Wijl hij met slaauwe hoop de trotsche Stad bestormt,
Waarin gij vrouwen tot heldinnen hebt hervormd;
Ik zie dezelfde vrouw, met teeder mededóogen,
De tranen van 't gelaat der lijdende onschuld droogen;
'k Zie haar, die schrik en dood met haar musket verspreidt,
De wees van mijnen Vriend, met al de teederheid
Van Moeder en Vriendin, vertroosten in hare armen;
'k Zie haar zelfs over mij, een zwakken grijs?, ontfermen,
Aan AUGUSTINUS orde en *Romes* leer gewijd;
Haar, die om 't nieuw geloof ook *Spanjes* heir bestrijdt.

K E N A U.

Dezelfde zucht, Mijn Heer! waardoor 'k mijn borst voel gloeijen
Voor *Haarlems* redding, doet ook mijne tranen vloeijen

Om

Om 't onheil dezer Maagd. Lees, lees vrij in mijn hart;
Eerwaardig Grijsaard! Nooit aanschouw ik 's naasten smart,
Of in mijn ziel ontwelt een zucht, om hulp te bieden.
'k Schiet steeds met geestdrift toe, waar velen hooploos vlieden;
En, schoon mij 't harte krimpt om andrer ramp en leed,
Steeds voel ik dan mijn ziel tot wederstand gereed.
Wat baat den naasten toch een hulploos medelijden?
Men moet, zoo 't mogelijk is, van onheil hem bevrijden.
Zoo met het deerlijk lot der Burgerij begaan,
Gespte ik het krijgsgeweer voor *Haarlems* Vrijheid aan,
Vergaderend het heir van *Haarlems* Amazonen,
Die FLIPS den heldenaard van *Hollands* Vrouwen toonen.
Ja tot haar eeuwige eer staat mijn driehonderdtal,
Wanneer de nood haar roept, op *Haarlems* muren pal. —
Doch hoe verwondert ge u, dat ik, die anders denke,
Dan *Romes* Kerk gelooft, u eene schuilplaats schenke!
Waant gij, Mijn Heer! dat ik, die voor de Vrijheid strijd,
Mij kreune, welk een leer een sterfeling belijdt.
'k Laat ieder naar zijn' wensch de bron der waarheid zoeken,
Maar huichlaars, monsters, die vervolgen, die vervloeken,
Wier woede volk bij volk in helse ketens klont,
De regten krenkend, die God ieder' sterfing schonk,
Die, in Gods naam, den dolk voor 's broeders boezem wetten,
En Mensch- en Christendom met schande en bloed besmetten,
Ja die gedrogten, schoon door 't bijgeloof vergood
Als heilgen dezer aard, verdienen straf en dood.
Maar 'k zie. . . . VAN VLIET genaakt.

KENAU, VAN VLIET, ENGELBRECHT *en* URSULA.ENGELBRECHT *tegen* URSULA.

Dat wij van hier vertrekken...
 Ons bijzijn zou mischien aan hun tot hinder strekken.

VAN VLIET.

Neen! blijft gij beide vrij!

KENAU.

Wat zie ik, O VAN VLIET!
 't Is, of 'er uit uw oog een straal van blijdschap schiet.

VAN VLIET.

Ja KENAU! Juich met mij. Wat heil! slechts weinige uren,
 En *Haarlem* wordt ontzet. Een heir trekt naar deez' muren,
 De bloem van *Hollands* Jeugd, door *BATENBURG* geleid,
 Beroemd door *Vrijheidsmin*, beroemd door dapperheid.

KENAU.

Wat vreugd! maar zoo mischien een trek van 't listig *Spanje*
 Ons vleide met die hoop.

VAN VLIET *haar een' brief overgevende.*Deez' lettren van *ORANJE*,

Die

Die hij uit *Leydens* vest zelf schreef aan RIPPERDA,
Sla die met dankbaarheid, sla die met eerbied gá.
Gij ziet, hoe NASSAUS Vorst het uiterste zal wagen
Tot *Haarlems* redding. 't Heir, bij 't *Manpad* neêrgeflagen,
Rukt mooglijk dezen nacht nog van den Houtkant aan.

KENAU den brief terug gevende.

Die tijding doet mijn hart met dankbre blijdschap slaan.
o *Haarlem!* dierbre Stad, na maanden krijgsellenden,
Zal zich, nog dezen nacht, uw lot ten beste wenden;
Nadat het bangst beleg uw poorten maanden floot,
Uw Burgerij verfinolt door zwaard en hongersnood,
Zie 'k eindelijk 't heuglijk uur van uw verlossing naadren.

V A N V L I E T.

Befef, Mevrouw! de vreugd, die 't hart der Burgervaadren,
Doorsroomde, als RIPPERDA met deze maar verscheen.
Een sehok van vreugde drong ons door de zielen heen,
Bij 't lezen van deez' brief. Gelijklijk opgerezen
Riep als uit eenen mond de Raad: „ God zij geprezen;
't Ontzet genaakt. Welaan! o RIPPERDA! Welaan!
Doe *Haarlems* Heldenrij die vreugde-maar verlaan.
Dat KENAU HASSELAAR aan hare Vrouwenbende
De tijding hooren doe van 't einde der eilende.”
'k Verliet in allerijl na dat besluit, Mevrouw!
De raadzaal, opdat gij, die, vol van moed en trouw,
Met uw' Heldinnenstoet uit *Haarlems* veege wallen
Op *Spanjes* legermagt zoo vaak zijt aangevallen,
Zoudt deesen in de vreugd, die thans ons hart geniet.
Denk; KENAU! morgen reeds, welk heugelijk verschieet!

Met oogen, tintelend van heldre vreugdetranen,
Ontrollen we op deez' wal de blijde zegevanen.

K E N A U.

Mijn Heer! den Raad zij dank voor dit bewijs van eer,
Doch bij dit vreugdgevoel begeert mijn hart nog meer.
Niet werkloos afgewacht, dat we onze boei zien flaken;
Neen! daar wij helden tot ontzet der Stad zien naken,
Treed' *Haarlems* heldenrij, treed' mijne Vrouwenstoet,
Met wapens in de vuist die broeders te gemoet.
Vereend bestoken wij het heir der Kastiljanen,
Terwijl wij BATENBURG den weg ter zege banen,
Maar 'k zie, dat RIPPERDA zijn schreden herwaarts rigt,
De blijdschap straalt den held van 't manlijk aangezigt.

D E R D E T O O N E E L.

KENAU, RIPPERDA, VAN VLIET, ENGELBRECHT en URSULA.

R I P P E R D A.

Mevrouw! Gij hebt alreeds de blijde maar vernomen.
'k Heb al de Schutters op den *Doelen* zaam' doen komen....

URSULA *eensklaps opstaande.*

Wie hoor 'ik — welk een stem? — o God! — 't Is RIPPERDA!

R I P P E R D A.

Wat zie ik — hoe gij hier! — Gij leeft nog, URSULA!

UR-

U R S U L A.

Rampzaalge! ja ik leef — door u gedoemd te sneven, —
Of liet ge uit wreedheid mij mijne ouders overleven?...

R I P P E R D A.

'k Versta.... 'k Begrijp u niet — o deerniswaarde Maagd!
Het is aan God bekend, hoe u mijn hart beklaagt.

U R S U L A.

Gij mij beklagen? gij, wiens wenk den moedwil spoorde
Van 't graauw, dat dezen dag mijn Vader wreed vermoordde;
Gij, die, vervolgen op TALESTUS geslacht,
Mijn dierbre Moeder deedt verfinoren in de gracht.

R I P P E R D A.

Wat taal, o URSULA! Gij doet in toorn mij blaken;
Aan uwer oudren moord zou ik mij schuldig maken
o, Schoon gij eenmaal mij verwierpt, als u onwaard,
Ontdekte ge ooit in mij een' wreedten tijgeraard;
Ontdekte gij dien toen, wanneer gij, half verbeden,
Mij zigbre bliken gaaft van uwe teederheden.
Toen gij in twijfel hingt, (herinner u dat uur,)
Of gij de teedre stem zoudt hooren der natuur,
Of aan het geestlijk kleed uw jeugd en schoonheid wijden,
Ach! Ik herinner mij met smart die blijde tijden....
Maar nooit had ik verwacht, dat URSULA, als non, ..
Van gruwlen zoo barbaarsch dit hart verdenken kon,
Zeg URSULA.... Wie toch....

UR-

URSULA.

Weg... RIPPERDA! niet nader...

Uw handen rooken nog van 't bloed van mijnen Vader...

Zij drijven 't graauw nog aan...

RIPPERDA.

Wat booze geest beticht

Mij van dit wanbedrijf... Hij trede voor het licht,

Ik zal mij zuivren; ja, ik zal mij regt verschaffen,

En als een' aterling dien lasteraar doen straffen.

URSULA.

Rondzwerfend langs de straat, als een verflooten wees,

In 't duister, vergezeld door dezen Grijsaard, rees

Een holle stem, als uit het graf, die scheen te klagen.

'k Dorst naar den moordenaar van beï mijne ouders vragen,

En overal volgt mij haar ijslijk antwoord na:

Beef, URSEL! beef — ken dat gedrogt in RIPPERDA!

Gij vader ENGELBRECHT! kunt mijn getuige strekken.

ENGELBRECHT.

'k Heb ook die stem gehoord, maar meende een mensch te ontdekken,

Die ijlings henen toog, na 't spreken van dat woord.

RIPPERDA.

Zoo zwerft de laster rond, beticht mij zelfs van moord...

K E N A U.

Bedaar, Mijn Heer! bedaar. Dat vrij de laster woele,
 't Bezwalken van uw deugd en eedlen aard bedoeie,
 Haar nevel dekke een poos zelfs *URSULA's* gezigt: —
 Die nevel scheurt. — Uw deugd staat in het glansrijkst licht.
 Geloof mij, *URSULA!* die, in mijn' arm bezweken
 Van rouw, hier schuilplaats zocht, hoor me als uw moeder spreken.
 Kweek van held *RIPPERDA* zoo slood een' argwaan niet,
 Ik heb hem zelf gezien wegsneltend van verdriet,
 Om 't deertijk onheil aan uw ouderpaar beschooren.
 Zoek in uw rein gemoed ergdenkendheid te smoren.
 Ik sta u borg voor hem. Uw achterdocht verdwijn'...

U R S U L A.

Wat hoor ik? *RIPPERDA!* Gij zoudt onschuldig zijn.
 o Zoo gij 't zijt, Mijn Heer! indien mijn ramp en snarte
 In waarheid zooveel weegt op uw aandoenlijk harte,
 Indien ge, o *RIPPERDA!* mijn' jammerstaat beklagt,
 Vergun dan ééne bede aan een rampzaalge maagd.
 Het toestaan van die beë zal tot bewijs mij strekken...

R I P P E R D A.

Spreek vrij.

U R S U L A.

o Laat mij dan uit dezen wal vertrekken;
 Vergun mij vrij gelcide uit dit afgrijslijk oord,
 Waarin mijne ouders door barbaren zijn vermoord,
 Opdat ik, fel gefchokt door zooveel ijslijkheden,

In

In stilte en eenzaamheid, met tranen en gebeden,
Op nieuw dien kalmen geest, door 's Hemels gunst, verkrijg,
Waardoor ik voor Gods wil, hoe zwaar getuchtigd, zwijg.

E N G E L B R E C H T.

Ik bid u, RIPPERDA! schenk mij ook vrij gelcide;
'k Vertoefde reeds te lang.

R I P P E R D A.

'k Vergun het aan u beide....
Maar BEKESTEIN verschijnt met ongewonen spoed.

V I E R D E T O O N E E L.

KENAU, RIPPERDA, VAN VLIET, ENGELBRECHT,
URSULA, en BEKESTEIN.

R I P P E R D A.

Wat drijft zoo snel u hier?

B E K E S T E I N.

Mijn Heer! een felle gloed
Vertoont zich aan de lucht. De nog gespaarde hoven
En hutten ziet men klaar. Een woik van rook drijft boven
Den Hout ten zuiden af. Ja van den eersten trans
Des torens zag ik door dien rook een' rooden glans:
Op verren afstand klonk me ook krijgsgerucht in de ooren.
Elk brandt van ongeduld....

RIP-

R I P P E R D A.

Gij deedt genoeg ons hooren.
 'k Beveel dit paar aan u. Geleid het uit den wal
 Tot 's Vijands eersten post. Zorg, dat geen ongeval
 Aan Vader ENGELBRECHT of URSULA bejegen'.

E N G E L B R E C H T.

Vaarwel, o RIPPERDA! — VAN VLIET, vaarwel! God zegen,
 o KENAU! uwe deugd, en uw herbergzaamheid!

U R S U L A

Vaarwel! 'k heb in uw' arm mijn ouderpaar beschreid:
 Gij hebt mij ondersteund — getroost. — Uw mededoogen,
 o Eedle Vrouw! is niet verborgen voor Gods oogen.
 'k Bid, dat Hij uwe liefde en trouw vergelden zal,
 Bij *Haarlems* blijde zege of lang geduchten val.
 Vaarwel, VAN VLIET! Vaarwel, o RIPPERDA! — ik scheidde,
 En bid, dat u Gods liefde in krijg en raad geleidel

V I J F D E T O O N E E L.

K E N A U, V A N V L I E T *en* R I P P E R D A.

K E N A U.

Zij gaan, waar 't sit verblijf des kloosters hen verwacht,
 Een woeliger tooneel roept ons in dezen nacht.
 De naadrende oorlogskreet, dien BEKESTEIN kwam melden,
 Voorspelt aan ons de komst van NASSAUS kloekke helden,

Wier

Wier broedertrouw en moed een' doortogt banen zal,
 Den Kastiljaan ten spijs, tot *Haarlems* zwakken wal.
 Zij zullen met Gods hulp de veege Stad ontzetten....
 'k hoor reeds de allarmklok slaan; 'k hoor trommelen en trompetten,
 Nu rijst de wapenkreet ligt voor de laafstemaal,
 En *Haarlem* is ontzet. God geef de zegepraal
 Aan d'eedlen BATENBURG, dien wij deez' vest zien naadren!
 Een heilig heldenvuur stroomt door mijn hart en aadren,
 'k Gesp mij 't geweer op zij — en gord mijn wapens aan.
 Kom RIPPERDA nog eens kloekmoedig voorgegaan!
 Uw Burgers slaan gereed als zaamverbonden vrienden,
 'k Zal mijne vrouwen op haar loopplaats vaardig vinden.

RIPPERDA.

Ja, wijl VAN VLIET de Stad voor overrompling hoedt,
 Met *Haarlems* heldenbloem het NASSAUS heir ontmoet!
 Zoo zij de Kastiljaan, van wederzij besprongen,
 Nog voor 't ontzet der Stad ter nederlaag gedwongen.

KENAU.

Geef, God! dat *Haarlems* deugd in 't eind 't geweld verwin!
 En schenk mij, zoo ik sneed, den dood van een Heldin!

ZESDE TOONEEL.

KENAU, VAN VLIET, RIPPERDA en HASSELAAR *ongewapend.*

HASSELAAR.

Houd stand! Waarheen?

KENAU.

Gij hier? Gij HASSELAAR! kan 't wezen?
 Uw

Uw houding, uw gelaat doet me eenig onheil vreezen:
 'k Had u zoo spoedig niet in deze vest verwacht.
 Zijt gij vooruitgefined, begunstigd door den nacht?

H A S S E L A A R .

Helaas! ik moet de ellende en 't noodlot u doen hooren,
 Aan NASSAUS leger en held BATENBURG befchoren.

K E N A U .

Ach! Vruchtloos heeft mijn hart zich in uw komst verblijd.

H A S S E L A A R .

Gevallen in de hand des Spanjaards, in den strijd,
 Ontfloeg mij 't Legerhoofd, mits ik mij herwaarts wendde,
 En u de leedmaar bragt van deze nieuwe ellende;
 'k Aanvaardde dit onslag. — Nu staat het ligt aan mij,
 In *Haarlems* jongsten nood, te sterven aan uw zij.

K E N A U .

Maar toef niet langer met ons 't onheil te openbaren,
 Aan 't leger van ORANJE en BATENBURG weêrvaren.

H A S S E L A A R .

Gij wilt het. Hoor en beef bij 't aaklig tafereel.
 'k Had mij, vol jeugdig vuur, gehaast naar 't krijgstooneel,
 Waar BATENBURG op last van NASSAU 't heir vergaarde,
 En onder zijue vaân 's Lands strijdbre jeugd zich schaarde.

D

De

De bloem der jonglingschap van *Leyden, Rotterdam*
 En *Delft* vereenden zich, als telgen uit één stam
 Gefproten, als het tuk der vrije Batavieren:
 't Ontzet van *Haarlem* was de leus der krijgsbanieren.
 Van moed zwol ieders borst; van fierheid blonk elks oog,
 Toen gistren 't jeugdig heir deez' wallen nader toog.
 Men drukte mij de hand, en juichte vol vertrouwen:
 „ Op morgen zullen wij uw dappre Moei aanschouwen,
 „ Als zij, als 't Vrouwenheir met *Haarlem* is gered.”
 Een Spaansche legerfchans, slechts met één man bezet,
 Viel bij het *Manpad* ons van lieverlede in handen;
 Dit deed het hart der jeugd in dartle vreugde ontbranden,
 Terwijl vast de avond viel. Ons leger rukte voort.
 En BATENBURG, door 't vuur der manschap aangespoord,
 Die, daar 't bestemde sein van *Haarlems* zijde faalde,
 Omstreeks het *Mannepad* uit wijze voorzorg draalde;
 Gaf aarzelend bevel tot d'aanval. — Welk een vreugd
 Beheerschte nu den geest van *Hollands* heldenjeugd!
 Zoo deed hun hart de hoop op *Haarlems* redding blaken.
 Toen hoorden wij van ver 't vijandlijk heir genaken;
 Men valt met geestdrift aan — maar in één oogenblik
 Van wederzijde omringd, viel plotseling een schrik
 Op 't heir van BATENBURG. Van rondom ingesloten,
 Schaart hij vergeefs op nieuw zijn strijd- en togtgenooten.
 Verwarring heerscht alom. De blinde wanhoop woedt,
 En 't staal der broedren verwt zich met der broedren bloed.
 De nacht vergroot den schrik, en *Hollands* jongelingen
 Zien zich door *Spanjaards*, grijs in de oorlogskunst, omringen.
 Men worstelt nog een wjl. Op eens weërgalmt de lucht
 Van akelig geschreeuw: Vlucht Burgerst! Burgers! vlucht....
 Vlucht, wat nog vlugten kan, onze aanslag is verloren;
 Reeds sneefde BATENBURG. Nauw klonk die kreet me in de ooren,
 Of

Of 'k zag bij fakkelglans het Hollandsch legerhoofd,
 Geveld op aarde, en van het levenslicht beroofd.
 'k Zag 't doodlijk bleek gelaat door zijn bebloede haren;
 En wijl 'k, verstijfd van schrik, dit schouwspel aan bleef staren,
 Greep mij een Kastiljaan al vloekend bij het kleed.
 'k Verweerde, al vechtend, mij, tot hij me op aarde sineet,
 Mij mijn geweer ontwong en krijgsgevangen maakte,
 Doch, merkend mijnen rang, zijn' woesten moordlust staakte.
 Naar 't *Spaansche* heir gevoerd, dwars over 't slagveld, heen,
 Zag 'k doón en stervenden door 't paardenvolk vertruên:
 En in de legertent van OVERSTEIN gekomen,
 Heb ilt de nederlaag van 't *Hollands* heir vernomen,
 Tweeduizend bleven 'er op 't slagveld. Goede God!
 Gij weet, wat wedervoer aan 't zwerwend overschor!
 Nu rust zich *Spanje* toe, om *Haarlems* zwakke wallen
 Met nieuwe moed en kracht op morgen aan te vallen.

V A N V L I E T.

Afgrijselijk berigt! — Zoo zien we ons onverwacht,
 Op d'oever des verderfs in eens terug gebracht.

K E N A U.

Hoe fel 'k met u, Mijn Heer! mij door deez' maar voel treffen,
 Kan zich een eedle ziel niet boven 't lot verheffen?
 Hoe wreed, hoe hopeloos thans *Haarlems* toestand schijn',
 Zou nog voor heldenmoed geene uitkomst mogelijk zijn?
 Gij zwijgt, o RIPPERDA! gij ook, gij ook verslagen?

RIPPERDA.

Neen! KENAU, nog gereed, om 't uiterste te wagen,
 En 'k lees tot mijne vreugd, in 't midden van den schrik,
 Een' onverwrikbren moed in uwen fieren blik.

KENAU.

Welaan! doorluchtig Vriend! wil geen ontwerpen smoren,
 Dit bagchlijk oogenblik, in uwe ziel geboren.
 't Schijnt, dat uw fiere borst door aandrift gloeit en hijgt.
 Hoe smeedr' uw ziel iets groots, dat gij voor mij verzwijgt?
 Ontwerp, wat of gij wilt, 't zal, in deze oogenblikken,
 Hoe stout, hoe veel gewaagd, mij aarsten doen noch schrikken.
 Ik zweer u mijne hulp.

RIPPERDA.

Hoor mijn ontwerp dan aan.

Laat ons vereend van kracht door 't Spaansche leger slaan.
 Onhoudbaar is de vest. Dat Burgers en Soldaten,
 Reeds allen in 't geweer, deez' nacht de Stad verlaten.
 De grijsaards, kinderen, de werelooze schaar
 Van vrouwen zij gedekt voor aanval en gevaar,
 In 't middendeel des heirs, omringd van alle zijden.
 Elk zal gelijk een leeuw voor hun behoudnis strijden.
 Stemt *Haarlems* Raad en Volk met mij in dit besluit,
 'k Voer dan tot *Spanjes* spijze zelfs *Haarlem Haarlem* uit.
 De Stad zij achter ons in haaije vlam gestoken;
 En *Haarlems* Burgerij, door 't Spaansche heir gebroken,
 Verdubbel' haren moed en rukt' naar *Leydens* wal,
 Die haar vol dankbaarheid en liefde ontvangen zal.

Ja daar zal NASSAU met verwondring ons aanschouwen,
 En zien, bij *Haarlems* val, het *Haarlemsch* volk behouën;
 Daar 't fier, op *Hollands* grond, zijn vrije wapens dilt,
 En zijne vaandels zwaait, met *Haarlems* wapenschild;
 Dan zal ORANJE aan ons een' andren oord doen wijzen,
 En *Haarlems* Burgerij zal *Haarlem* doen herrijzen,
 Terwijl de spijt het hart van ALVA's zoon verslindt,
 Daar hij in plaats der Stad een' asch- en puinhoop vindt.

V A N V L I E T.

Ik beef bij dit ontwerp, door wanhoop ingegeven.

K E N A U.

Kan 't zijn, dat dit ontwerp een groote ziel doet beven.
 Neen, RIPPERDA! geen vrees greep mijnen boezem aan,
 Ik voelde bij elk woord het hart mij ruimer slaan,
 En, juichend om uw trouw, dezelfde drift ontwaken.
 'k Vlieg om mijn vrouwenschaar 't ontwerp bekend te maken,
 'k Sta voor haar' bijstand in. — 'k Bezweer u, O VAN VLIET!
 Weersta dit grootsche doel; onze eenige uitkomst niet.

R I P P E R D A.

Beweeg gij *Haarlems* Raad, om in 't ontwerp te treden,
 Denk: deugd met moed gepaard verwint onmogelijkheden.

V A N V L I E T.

De gunst van God be kroone een' zoo verheven moed,
 Die *Rome* en *Griekenland* voor *Holland* blozen doet.

KENAU.

Komt gaan we. — Een eedle drift zal 't Vrouwenheir ontgloeijen,
Dat *Spanjes* gruwlen kent en gruwte voor *Spanjes* boeijen;
Daar *Haarlem*, in deez' nood, een roemrijk voorbeeld geeft,
Hoe ware heldenmoed in Vrouwenharten leeft.

Einde van het Derde Bedrijf.

V I E R D E B E D R I J F.

Dezelfde straat als in het Tweede.

E E R S T E T O O N E E L.

V A N V L I E T *en* R I P P E R D A.

R I P P E R D A.

Vergeefs, Mijn Heer! vergeefs was mijn welmeenend pogen,
 Helaas! mijn jongste hoop is dan in rook vervlogen,
 Daar *Haarlems* Raad 't verdrag met *Spanjes* Krijgshoofd sloot,
 En 't juk des Dwinglands koos voor zegepraal of dood.
 'k Zag allen, buiten u, mijn opzet wederstreven,
 En zwichten in het eind door lage zucht voor 't leven;
 Ja, 't leven is een gaaf, een gunst, die ik waardeer,
 Maar wat is 't voor den Held of Staatsman zonder eer?

V A N V L I E T.

De hoop op Stads ontzet volkomen afgesneden;
 De krijgslieën matgewaakt; de wallen platgesfreden,
 't Gebrek ten hoogsten top gestegen; dood en pest,
 Gemor en mouterij, alom in deze vest;
 En met der Burgren ramp een innig medelijden;
 Ziedaar, wat *Haarlems* Raad, na zeven maanden strijden,
 En 't doorgestaan beleg, op deez' rampzaalgen dag,
 Na zooveel aarsling, deed besluiten tot verdrag.
 Mischchien dat ALVA's zoon, bij *Haarlems* overgave,
 't Door hem gegeven woord, bij de onderhandling, stave;
 Mischchien dat ALVA's zoon, door tegenstand geleerd,

Hoe door de zachtheid best dit volk wordt overheerd,
 Bij *Haarlems* overgaaf, gansch *Nederland* zal toonen,
 Hoe hij een Burgerij genadig kan verschoonen.

RIPPERDA.

Droom voort, en vlei u-zelv' met hoop op lijfsgeen:
 Genieten zult gij die, maar juist als RIPPERDA.
 Wat mij betreft, Mijn Heer! nu 't zoo ver is gekomen,
 Nu *Haarlem* zwicht, heb ik een vast besluit genomen,
 Daar ik den val der Stad niet meer verhoeden kan,
 En 'k met haar vallen moet, zal 'k vallen als een man.
 Ik zal niet naar 't bevel, door *Spanje* ons voorgeschreven,
 Naar 't Klooster aan de *Zijl* mij wapenloos begeven.
 'k Heb niet gesteind, Mijn Heer! in de overgaaf der Stad,
 Maar bleef den eed getrouw, dien ik gezworen had.
 'k Wil als geen lafaard mij verschuilen of verbergen.

VAN VLIET.

't Is roekloosheid, Mijn Heer! des vijands wraak te tergen.

RIPPERDA.

Zoo in *TOLEDO's* hart een vonkje deugd nog gloeit,
 Zoo hij, de zoon eens helds, lafhartigheit verfoeit,
 Zal hij, schoon *Spanjes* wrok mij zeker zal doen slagten,
 Die fierheid van gemoed geen terging kunnen achten....
 Maar KENAU komt.

T W E E D E T O O N E E L.

V A N V L I E T , R I P P E R D A , K E N A U , e n H A S S E L A A R .

K E N A U met H A S S E L A A R opkomende.

Helaas! Geloof mij, HASSELAAR!
Geloof mij, dierbre Neef! 't Berigt is al te waar.

H A S S E L A A R .

Gij moest dan voor het laatst die eedle dappre Vrouwen,
Uw Zusters in den krijg en in 't gevaar, aanschouwen?

K E N A U .

Daar 'k hoopte nevens haar door 's vijands heir te slaan,
Of in den schoonsten dood haar moedig voor te gaan,
Ontving 'k den last des Raads: „ Straks rukt TOLEDO binnen.
Vermeld, uit onzen naam uw strijdbre gezellinnen,
Dat *Haarlem* vallen moet, nu alles hooploos staat.”

(V A N V L I E T e n R I P P E R D A in het oog krijsende.)

Mijn Heerent! Gij ook hier?

R I P P E R D A

Gij durft in dit gewaad,
Als 't moedige Opperhoofd van *Haarlems* Amazonen,
In de overheerde Stad, u nog op straat vertoonent!

KENAU.

Ook gij mijn Heer! Gij legde uw krijgsgeweer niet af...

RIPPERDA.

Dat mij 't die magt ontnem', die 't mij in handen gaf,
 Of 's Vijands overmagt 't mij van mijn zijde rukke.
 Wat mij aangaat, Mevrouw! dat Raad en Volk vrij bukke,
 Maar ik blijf pal staan in het dreigendste gevaar.
 Dat *Haarlems* val vermaak in 't hart des dwinglands baar',
 Dat vrij TOLEDO juiche, als zijne krijgsbanieren
 Geplant staan op deez' vest; hij *Spanjes* bloedvlag zwieren,
 En van den hoogsten trans des torens wappren ziet;
 Wie voor hem knielen wil; ik buig mij voor hem niet.
 Hij kan mij door één wenk het levenslicht doen derven,
 Is 't met de vrijheid uit, dan is het roem te sterven.

KENAU.

Zoo spreekt o RIPPERDA! een waarlijk groote ziel,
 Ja edel Strijdgenoot! Schoon *Haarlem* eindlijk viel,
 Schoon zelfs een deel des Raads TOLEDO reeds ontuoette,
 Hem in het stof verneêrd als overwinnaar groette,
 De sleutels van de Stad, geknield, hem overgaf,
 Ik legde mijn geweer of krijgsgewaad niet af;
 Ik weet, wat ook aan mij, nu *Haarlem* is verloren,
 Door *Spanjes* dwinglandij, door ALVA is beschoren.
 'k Heb dat vooruirgezien, indien hij overwon;
 Maar schoon het buigen van één knie mij redden kon,
 'k Zal eer den wreedsten dood dan zulk een laagheid kiezen;
 Mijn leven kan ik ja! maar niet mijne eer verliezen.

V A N V L I E T.

'k Bewonder u, Mevrouw! in 't barnen van den nood;
 'k Erken, o RIPPERDA! uw moed, uw deugd is groot.
 Doch zoo ge u door de vlugt voor 's vijands wraak behoedde,
 Voor 't minst zijn wraak outdooft, bij de eerste vlaag der woede,
 Misfchien dat dan uw moed, uw vrijheidsmin en trouw,
 In later tijdsgericht, den lande baten zou.
 'k Ben tot het uiterst toe der Stad getrouw gebleven,
 Ja, toen 'k van nut kon zijn, waagde ik met u mijn leven,
 Maar nu, daar ALVA's heir deez' vesten binnen rukt,
 En *Haarlem* door den nood voor *Spanjes* krijgsmagt bukt,
 Zal ik me aan 't haatlijk oog van ALVA's Zoon onttrekken.
 Mijn dood kan *Haarlem* thans tot heil noch nut verstrekken....
 Ik hoor van tijd tot tijd een' kreet, die opwaarts klimt.

R I P P E R D A.

'k Voel, hoe een vuur van toorne in mijne ziel ontglint....

K E N A U.

'k Hoor gillen en gefchrei. — De lucht weërgalmt van 't kermen.
 Dat we in ons uiterst uur de onnoozlen nog befchermen!

D E R D E T O O N E E L.

KENAU, VAN VLIET, RIPPERDA, HASSELAAR en
 PELLEKAAN *ongewapend.*

P E L L E K A A N.

Berg, berg u, KENAU! Berg uw leven, o VAN VLIET!
 Verschuil u, RIPPERDA!

KE-

KENAU.

Wie vlied', wij vlieden niet.

Wat doet met zooveel drift en schrik u herwaarts snellen?

PELLEKAAN.

't Haar rijst mij nog te berge... o Gruwien niet te tellen,
o Wreedheên, nooit genoemd, die 'k, tegen het verdrag,
Tot *Spanjes* eeuwge schand op 't marktveld plegen zag.

KENAU,

Komt spoeden wij ter hulp!

PELLEKAAN.

Uw bijstand zal niets baten,
Het weerloos volk, ter prooi van razende soldaten,
Kunt gij niet redden in dit gruwzaam oogenblik.
De Markt is een tooneel van wanhoop woede en schrik.
'Er ruischt een beek van bloed, door dardelheid vergoten.
't Is al een mengelklomp van kleinen en van grooten.
De rijkdom; 't schamel volk, 't krielt alles daar door een,
Men plundert, brandt en moordt — de nood is algemeen.
'k Zag 't beulenrot barbaars de grijze moeders slagten,
En in haar laauwe bloed de dochteren verkrachten.
Ik zag 'er nonnen zelfs mishandeld en gehoond. —
Geen rang, geen ouderdom, geen kunne wordt verschoond,
Niets doet dien tijgerhoop hun gruweldaden staken.
Schoon zij *TOLEDO*-zelv' het Marktveld zien genaken,
Men vaart met vrouwenkracht met plundering en moord,
Zelfs

Zelfs onder de oogen van het Spaansche Krijgshoofd voort.
 Bij 't Raadhuis stijgt hij af en ziet zich vergezellen
 Van eenen breeden stoet van Spaansche Krijgskornellen.
 Doch ik zag BEKESTEIN aan zijne zijde gaan,
 Met zijnen vinger wijst hij hem de huizen aan,
 Die de Adel en de bloem der Burgerij bewonen.

K E N A U *tegen* R I P P E R D A.

o Die Verrader zal noch u, noch mij verschoonen.
 Die booswicht, die vermoed, als een regtschapen vriend
 Van Vrijheid en van Volk, DON FREDRIK heeft gediend,
 Was 't, daar hij URSEL en den Proost ten leidsman strekte,
 Die *Haarlems* veegen staat aan ALVA'S Zoon ontdekte...

R I P P E R D A.

Onbluschbre minnenijd blaakt nog in zijn gemoed;
 Zijne eerezucht zonder perk dorst zeker naar mijn bloed.
 Dan... 'k Hoor trompetgeschal...

P E L L E K A A N.

't Voorfpeelt DON FREDRIK'S naadren.

K E N A U.

o Welk een woede zweeft mij op dat woord door de aadren.
 DON FREDRIK in deez' wal...

R I P P E R D A.

o eedle, dappre Vrouw!
 Dat ALVA'S trotsche Zoon ons beide hier aanschouw'.

KE-

KENAU.

Ja, dat, schoon hij bestond laaghartig ons te honen,
 Wij ons, bij *Haarlems* val, zijn' eerbied waardig toonen,
 Voeg u aan onze zijde en sneef met ons, VAN VLIET!

VAN VLIET.

Neen! dierbaar Vriendenpaar! 'k verbeid den dwingland niet.
 Vaartwel! — De Goedheid Gods vereenige ons eens weder,
 En zie met derenis op 's Volks ellende neder!

(Hij vertrekt.)

HASSELAAR.

Vergun, o RIPPERDA! vergun, o dierbre Moei!
 Hoe ook het noodtij wasf', hoe fel de rampstorm loei,
 Bij u te blijven. Ja, 'k zal 't beulenrot bewijzen,
 Dat kerker noch schavot een' HASSELAAR doen ijzen.

VIERDE TOONEEL.

KENAU, RIPPERDA, HASSELAAR, DON FREDRIK, BEKESTEIN,
en eenig gevolg van Officieren.

KENAU.

Versterken we ons met moed, nu FREDRIK nader komt;
 Eer sterven, RIPPERDA! dan onze hals gekromd.

BEKESTEIN tegen DON FREDRIK.

Te laat komt nu 't berouw. Men jammert nu te spade;

Gij

Gij boodt uit 's Vorsten naam sints maanden reeds genade.
 Maar 't Volk, dat zich door drift en wreevlen haat liet raan,
 Bleef roekloos 's Vorsten gunst en uw genâ verfaan.
 't Bepotte zinneloos de heirmagt van den Koning.
 De taal van RIPPERDA — en KENAU, voor wier woning
 We ons hier bevinden, dreef den geest der Burgerfchaar....

D O N F R E D R I K.

Is dit het huis, Mijn Heer! van KENAU HASSELAAR?
 Van haar, die aan het spits van *Haarlems* koene Vrouwen
 Zoo menig uitval waagde?...

K E N A U.

En wensch gij meer te aanschouwen,
 Wensch gij haar zelf te zien, die uwe magt bestreed?
 Weet dan, dat zij het is, die u thans nader treedt.
 'k Ben KENAU, die zoo vaak ter Kruispoort uitgetrokken,
 Met mijne Vrouwenschaar, bedaard en onverschrokken,
 Uw krijgslîen wijken deed, of die op *Haarlems* muur
 Uw benden tegenformde: een' regen lood en vuur
 Deed sroomen op het hoofd van uwe legerknechten.
 Ik ben 't, die hulde zwoer aan Vrijheid en aan Regten,
 En eeuwge vijandschap aan *Spanjes* dwinglandij,
 Die 's Konings vlejers vloek.... Mijn Heer! nu kent gij mij!
 Nu kent gij KENAU, die, schoon *Haarlem* ligt bezweken,
 Geen' overheerscher ducht en even fier durft spreken.
 Geen vrees gevoelt dit hart voor ALVA of zijn Zoon,
 Dat heerschzucht zelfs belacht, al draagt zij *Spanjes* kroon.
 Ja dat uw Koning vrij een' hoop van lage slaven,
 Den naam van mensch onwaard, van zijne hand doe draven,

Dat

Dat *Spanje* en *Arragon* zich in het stof verneer',
 Dat half *Amerika* hem fiddrend hulde zweer';
 Een Nederlandsche Vrouw, in *Haarlems* wal geboren,
 Die trouw aan Vaderland en Vrijheid heeft gezworen,
 Gevoelt haar waarde, ja, zich beurend boven 't lot,
 Trotsfeert zij, FLIPS ten spijt, den kerker en 't schavot.

D O N F R E D R I K .

'k Heb mij verpijnd, Mevrouw! 'k verbeet mij, om te zwijgen,
 Begeerig tot hoe hoog een' top uw trots zou stijgen,
 Maar 'k heb te lang geduld met uwe drift betoond,
 Daar gij, vol onbescheid, zelfs mijnen Koning hoont;
 Weet gij niet, wie ik ben, dien gij dus aan durft randen?
 Weet gij niet, dat uw lot berust in mijne handen?
 Weet gij niet, wien gij hoont door openbaar verwijt?...

K E N A U .

'k Heb u getoond, Mijn Heer! te weten, wie gij zijt.
 Ik weet.... Één woord één wenk van u kan mij doen sneven....
 Maar verder strekt geen magt van menschen dan het leven.
 Beproof vrij uwe magt aan KENAU HASSELAAR.
 Vermoord mij op deez' plaats — uw grens van magt is daár.
 Schoon gij mij met mijn hoofd mijn vrije taal doet boeten,
 Eens zal de moordenaar zijn offer weér ontmoeten,
 Daar, waar de rijksvorst met zijn' minsten onderdaan,
 En waar de meester met zijn' slaaf gelijk zal staan;
 Ja, daar, DON FREDRIK! daár, waar duizend bleeke schimmen,
 Met martelbloed bespat, uit hare graven klimmen,
 Waar kroon noch sceppter weegt, alleen de waarheid geldt,
 Waar niet de sterfing, maar waar God het vonnis valt.

DON

D O N F R E D R I K .

Genoeg, te veel, Mevrouw! deedt gij me uw trotschheid blijken;
 Geen edel *Kastiljaan* laat zich verongelijken;
 Geen Veldheer, die een Stad geknield ziet voor zijn' voet,
 Duldte van een trotfche vrouw vermeten euveldoed.
 (tegen BEKESTEIN.)

Verzeke u van haar.

R I P P E R D A *met drift toeschietende.*

Laat af... Laat af, verrader!
 Neen! Booswicht, dat uw hand die eedle Vrouw niet nader'.

D O N F R E D R I K .

Wie zijt gij, die zoo woest en roekloos weérstand biedt?

R I P P E R D A .

* Ben R I P P E R D A , Mijn Heer! Ik schaam mijn' naam mij niet.

D O N F R E D R I K .

Hoe gij, schoon gij mijn magt deez' Stad ziet overheeren,
 Waar alles voor mij bukt, durft ook mijn' wil trotseren,
 Daar gij met felle drift zelfs mijn bevelen stuit.
 Terug, o R I P P E R D A ! terug! uw magt heeft uit.

RIPPERDA.

DON FREDRIK! in het eind zijn *Haarlems* zwakke wallen
 Na zeven maanden strijds in uwe hand gevallen;
 Maar, schoon lachhartigheid al fiddrend voor u kniel',
 De fierheid is en blijft de grondstof mijner ziel.
 'k Zou een' verrader zien die eedle Vrouw genaken,
 En in mijn' boezem zou de granschap niet ontwaken?
 Neent! schoon 't geluk zich niet met moed en fierheid paart,
 De dengd van een Heldin is meerder eerbied waard,
 Een booswicht zonder eer zou met onheilge handen,
 Bestaan die eedle Vrouw baldadig aan te randen,
 Een booswicht, die nog korts de zij van *Haarlem* hield,
 Nu als een lage slaaf in 't stof voor u gekniel'd,
 Die booswicht.... Maar genoeg.... Ik zie uw' toorne ontbranden.
 Straf mijne fierheid vrij: mijn lot is in uw' handen,
 Maar 'k ben dat lot getroost: ik vrees geen' dwinglands blik,
 De fierheid blijft mij bij tot mijnen jongsten snik.

DON FREDRIK.

Mijn lijfwacht! nader en verzeker u van beiden.

KENAU.

Vaarwel, o RIPPERDA! — Laat ons 't geweld vrij scheiden,
 Ons zoolang lotgemeen. — Vaarwel tot in den dood!

RIPPERDA.

Kloekmoedigheid alleen maakt menschen waarlijk groot.
 't Geweld kan steden, maar geen vrije zielen buigen.

Mijn

Mijn laatste hartslag zal van fieren moed getuigen,
 'k Was held in 't vuur des krijgs; 'k zal held zijn op 't schavot. —
 'k Sterf als een vrije Vries; die zegepraalt op 't lot.
 God, dat de Dwingland beve, als hij deez' kop doet vallen!

D O N F R E D R I K *tegen zijne Lijfwacht.*

Verwijder hen van hier en buiten *Haarlems* wallen.
 Voer hen naar 't Huis *Ter Kleef*. —

(*Eenige Soldaten voeren RIPPERDA weg.*)

K E N A U.

Ik ga, getroost. Ik ga,
 Door mijnen Neef geleid, op 't spoor van *RIPPERDA*.
 Slechts ééne bede nog. Ach! 't zal u niet verstoren,
 Één bede uit mijnen mond, uit *KENAU's* mond, te hooren;
 'k Bid u, geheel getroost, wat ook mijn noodlot zij,
 'k Bid u; heb derenis met *Haarlems* Burgerij!

(*Zij wordt weggeleid.*)

V I J F D E T O O N E E L.

D O N F R E D R I K, B E K E S T E I N *en het gevolg van DON FREDRIK.*

D O N F R E D R I K.

Zij gaat, en hoe getroost. — Vergetende eigen smarte,
 Gaat haar alleen het lot der Burgerij ter harte.

B E K E S T E I N.

't Is trotschheid, die haar' geest tot zulk een hoogte voert. —
 En wreevle miltzucht, die der burg'ren hart beroert,

Blijft in den woesten geest van RIPPERDA nog gloeijen.
 Doe beider heilloos bloed, Mijn Heer! deez' dag nog vloeijen.
 De miltzucht scheidt nog hoop, schoon alles voor u beeft,
 Zoolang nog RIPPERDA, zoolang nog KENAU leeft.
 Een' Veldheer, karig in het heldenbloed te plengen,
 • Mislukt het, muitend volk weêr onder 't juk te brengen.
 't Is 't bloed der Hoofden, dat, ter regter tijd gespild,
 Als door een wonderkracht, het morrend oproer stilt.
 Vel woesten RIPPERDA en trotsche KENAU neder,
 En *Haarlems* Burgerij keert tot uw' Koning weder.

D O N F R E D R I K .

'k Befef dit klaar, Mijn Heer! en hoe mijn pligt gebiedt,
 Dat, eer nog de avond valt, het bloed van beiden vliet.
 Maar 't freelt mij meêr een Stad voor Koning FLIPS te winnen,
 Dan dat ik baad in 't bloed van helden en heldinnen,
 Die, schoon op 's Vaders last, in 's Konings naam, geslacht,
 'k Mijn medelijden, ja mijn' eerbied waardig acht.

Einde van het Vierde Bedrijf.

V I J F D E B E D R I J F.

Het Tooneel vertoont een boschaadje, voor het Klooster der Augustijnen, even buiten Haarlem, liggende ter zijde een boom, door den bliksem getroffen. In het verschiet de Stad Haarlem, waaruit van tijd tot tijd rook en vlam opgaan.

Bij het opengaan van het gordijn hoort men van verre eenige donderslagen.

E E R S T E T O O N E E L.

ENGELBRECHT *uit het Klooster komende.*

Nog hoor ik in 't verschiet de donderslagen rollen
Van 't onweér, dat het bloed door killen schrik deed stollen.
Hoe schudde het gevaart des Kloosters heen en weér!...

(Den gevallen boom in het oog krijgende.)

Wat zie ik? Ach! deeze Eik, de roem mijns Kloosters, neêr-
gestort door 't bliksemvuur, die eik, die eeuwen tarte....
Een nieuwe sidring rilt door mijn getroffen harte. —
o Ja! Gods Almagt, die het wijd heelal gebiedt,
Die bliksemstralen uit de wolken nederfchiet,
En eiken, hemelhoog, gekroond met weidsche takken,
Door eenen enklen slag, als 't broze riet, kan knakken;
Gods Almagt is 't, wier hand den roem der Steden trof,
Door d'oorlogsbliksem haar vernederende in 't stof.
o Haarlem, 't lustpriëel nog korts van *Hollands* Steden,
Nu ligt ge als deze boom vernederd en vertreden.

Elk, die u thans aanschouwt, ziet met een' schuwen blijk,
 Hoe diep gij nederplofte en treedt terug met schrik.
 Waar zijn uw helden nu? Waar zijn uw sterke wallen?
 Uw muren zijn verwoest, uw helden zijn gevallen. —
 Vierhonderdjarige Eik, vreugd mijner grijsheid, gij,
 Die mij zoo menig jaar beschaduwd hebt, strek mij,
 Aan *Spaarnes* oever, nu ter zitbank. — Diep bewogen
 Door deze beeldnis der verneedring, zien mijne oogen
 Van verre op *Haarlem*, dat aan *ALVA* overging.
 't Is alles hier rondom schrik en vernedering. —
 o Diep gevallen Stad! — durf ik mijn oog gelooven....
 Wat zie 'k? — Een rookkolom klimt uit uw vest naar boven! —
 Afgrijslijk schouwspel, dat zich opdoet aan mijn oog,
 Uit meer dan eene wijk heft zich de vlam omhoog.
 Moet *Haarlem*, dat voorheen plagt als de zon te blinken,
 Nu in een' sulferpoel, een hel van ramp, verzinken....
 Maar *URSULA* genaakt, door drift en angst gespoord.
 Hoe ras verlaat die maagd het aangewezen oord;
 Haar wanhoop doet mijn hart voor nieuwe ellenden schromen.

T W E E D E T O O N E E L.

ENGELBRECHT en *URSULA*.*URSULA*.

o Grijsze Vader! Hebt gij 't jammer reeds vernomen,
 Dat *Haarlems* burgers trefte? Een hopelooze schaar
 Bragt op *Leprosen* ons die ijsfelijke maar.

ENGELBRECHT.

Uit meer dan eene wijk zie 'k *Haarlem* gruwzaam rooken,
 Trof ligt het bliksemvuur....

UR-

U R S U L A .

o Neen! In brand gestoken
 Door moedwil des Soldaats, strekt aan zijn razernij
 Deez' Stad een offerand. — Rampzaalge Burgerij! —
 Geef raad, o ENGELBRECHT! Wat poging kan 'er baten
 Tot redding van een Stad, 't verderf ten prooi gelaten,
 Ik durf mijne oogen niet op *Haarlems* vesten slaan,
 Of naamlooze ijzing grijpt op nieuw mijn' boezem aan.
 o Diep vernederd Volk! hoe treft mijn ziel uw finarte....
 Maar KENAU's onheil gaat mij bovenal aan 't harte.
 Die eedle brave Vrouw, die gistren in den nood,
 Aan mij, aan u, Mijn Heer! haar huis ter schuilplaats bood;
 Wat is thans KENAU's lot? In 't midden der spoorloosheid
 Des krijgsmans, strekt zij ligt een speelbal zijner boosheid....
 Mischien een roof der vlam, die zich alom verspreidt....
 Helaas! is dit het loon voor haar herbergzaamheid?
 Gij zwijgt, Mijn Heer! — Welaan, 'k zal naar DON FREDRIK snellen,
 Hem bidden, dat hij mij door hopliën doe verzellen,
 Naar *Haarlems* rookend puin, opdat ik KENAU redd'....

E N G E L B R E C H T .

Gij volgt, o URSULA! de stem der liefdewet.
 Maar 'k vrees, mijn Dochter! dat uw oogmerk zal mislukken,
 Om die doorluchte Vrouw aan *Haarlems* lot te ontfukken.
 Al schonk zelfs ALVA's Zoon de gansche Stad genâ,
 Zij deelt in die genâ zoo min als RIPPERDA.
 Hoe dus door mij uw doel, o URSEL! word' geprezen,
 Bij FREDRIK zal uw beë voorzeker vruchtloos wezen.

URSULA.

Afgrijslijk denkbeeld, dat mijn zinnen overheert!
 o RIPPERDA! uw deugd en heldenmoed, geëerd
 Door elk, die deugd en moed, vrij van vooroordeel, huldigt, —
 o KENAU! door den haat alleen als wreed beschuldigd,
 Maar die een teedre ziel draagt in 't heldinnenhart. —
 Ik zie dit paar, Mijn Heer, geprangd door boezemsmart,
 Den ondergang der Stad met weedom t'zaam beklagen:
 'k Zie, beiden voor mijn' geest in ketenen geslagen,
 Hun gruwszaam lot getroost, ten doel van schimp en schand...
 'k Zie hen op 't onverwachtst een prooi zijn van den brand,
 'k Zie hen voor 't vuur, dat in hun' kerker breekt, verschrikken,
 Bij 't jongst vaarwel zie 'k hen door heeten rook verstikken...
 Hoe diep, o KENAU! grieft uw noodlot mijn gemoed;
 o Dappre RIPPERDA! de half gesmoorde goed
 Der liefde voelt mijn hart met dubbele kracht ontgloeijen.
 'k Moet naar DON FREDRIK. — Niets, niets kan mij hier meer boeijen.

DERDE TOONEEL.

ENGELBRECHT, URSULA en BEKESTEIN.

BEKESTEIN.

o Vader ENGELBRECHT! o URSEL! zijt gegroet!
 Is in deez' omnesfreek DON FREDRIK u ontmoet,
 Voor 't onweêr uitbrak naar den *Spaarne*-kant geweken?

URSULA.

Neen, BEKESTEIN! Ik wensch DON FREDRIK zelf te spreken,

Aan-

Aanschouw, wat bitter wee thans *Haarlems* Burgers trest,
Zie, zie de vlam, den rook, die beurtlings zich verheft.

B E K E S T E I N.

ó URSEL! ik beklaag de onnoozlen in die muren,
Die met het muiltiek rot hetzelfde lot bezuren.
Doch dat een trotsche Stad, die *Spanjes* heerschappij
't Hoofd zoo vermetel bood, een heilzaam offer zij,
Ja dat verwaanden uit dit ijslijk voorbeeld leeren,
Bij tijds te bukken voor hun wettige opperheeren;
Dat zij in *Haarlems* puin, in *Haarlems* vlammen zien,
Hoe muiters nooit de straf van 's Hemels hand ontvliên.

U R S U L A.

Hoe spreekt gij dus, Mijn Heer! die, nog zoo kort geleden,
Met *Haarlems* Burgerij *Kastilje* hebt bestreden?

B E K E S T E I N.

'k Bestreed *Kastilje*, ja! maar 't was alleen in schijn,
Om bij d'eerst' ommezwaai mijn' Vorst van nut te zijn.
't Was, (Waarom zou ik u het diepst van mijn gepeinzen,
o Dierbare URSULA! dit oogenblik ontveinzen,)
Omdat gij u, voor wie ik blaak in liefdevuur,
Schoon wreed door u versmaad, bevondt in *Haarlems* muur.

U R S U L A.

Zwijg van uw dwaze drift, deze aanklige oogenblikken,
Zoek liever de arme Stad uw' hulpe toe te schikken,

Opdat zij niet geheel in puin en asch verga.
 Zorg daar voor 't lijfsbehoud van d'eedlen RIPPERDA,
 En zoo mijn vriendschap tot een' prikkel mogt verstrekken,
 Zoek KENAU HASSELAAR dan aan 't gevaar te onttrekken.

BEKESTEIN.

o URSEL! geen dier twee is op dit oogenblik
 In *Haarlem*.

URSULA.

God zij dank! Waar dan?

BEKESTEIN.

DON FREDERIK

Beval hen beiden naar het Huis *Ter Kleef* te voeren.
 Hun geestdrift bleef nog 't hart der Burgerij beroeren.
 Ja, schoon thans *Haarlems* volk voor *Spanje* ligt geknield,
 Zij nog door miltzucht, nog door razernij beziel. . . .

URSULA.

Hoon groote zielen niet, die boven 't lot verheven,
 Zich en der deugd getrouw, alleen voor laagheid beven.
 Zeg mij waar RIPPERDA, zeg mij, waar KENAU is?

BEKESTEIN.

Misfchien tot op dit uur in haar gevangenis.
 Maar RIPPERDA?

URSULA.

Gij zwijgt. . . . Is hij misfchien ontkomen?

BEKESTEIN.

o Neen!

UR-

U R S U L A.

Gij aarzelt. Spreek.

B E K E S T E I N.

Ik heb zijn bloed zien stroomen.

E N G E L B R E C H T.

Hoe 't bloed van RIPPERDA!

U R S U L A.

Heb ik u wel verstaan?

Is RIPPERDA? ... Helaas! — Vergeef, vergeef deez' traan,
 o God! aan eene maagd, schoon aan uw' dienst verbonden.
 Moest deze maar op nieuw mijn bloedend harte wonden!
 o RIPPERDA! Gij vielt. ... o Duldelooze smart! ...
 'k Stierf voor de wereld, maar gij leefde in URSELS hart.
 Schoon onder 't nonnenkleed mijn hart van liefde klopte,
 Was 't dat ik op de beê der oudren haar verkropte,
 Omdat ge o RIPPERDA! een kerkgelooft beleed,
 Hetgeen met *Romes* wet, de leer der Vaadren, sreedt,
 Maar nu zoo wreed een dood dien braven is beschoren,
 Ontwaakt mijn liefde. — Ik poog vergeefs mijn' rouw te smoren.

V I E R D E T O O N E E L.

ENGELRECHT, URSULA, BEKESTEIN en HASSELAAR.

B E K E S T E I N.

Wat zie ik, HASSELAAR! — o Jongling, die den schrik
 Van *Spanjes* krijgsvolk, bij den jongsten levensniik

Van

Van RIPPERDA gebruikte, om u den dood te ontrukken,
Vlied, of gij zult voor 't zwaard, dat hem onthalsde, bukken.

H A S S E L A A R .

Ik vlieden! Neen! Mijn Heer! Ik ducht geen doodsgevaar,
Hoon door zoo laag een' raad geen telg van HASSELAAR,
Doch 'k zworf in eenzaamheid hier door de *Schoter* Weiden,
Nadat ik van mijn' Moci mij onverwacht zag scheiden,
Toen de algemeene schrik den wreedaards, laf van ziel,
Bij 't ijslijk bliksemvuur op 't schuldig harte viel;
Nadat ik RIPPERDA door 't zwaard des beuls zag sneven....

U R S U L A .

Gij zaagt het.... 'k Bid verhaal, hoe edel, hoe verheven....

E N G E L B R E C H T .

o URSEL spaar u zelf. — Verschoon. Mijn Heer.... Verschoon....

U R S U L A .

Ach, Vader ENGELBRECHT! 'k Ben de ijslijkheên gewoon.
Zij, die haar ouders zag verworgen en versmoren,
Kan ook den uitgang van den Vriend haars harte hooren.
Verhaal, Mijn Heer! zija' dood aan mij, die, schoon Begijn,
Tot roem acht, dat ik eens van hem bemind mogt zijn.
Verhaal....

H A S S E L A A R .

Toen RIPPERDA in 't legar was gekomen,
Was naauw des Spanjaards drift door loog gezag te roomen.

Elk

Elk eischte zijnen dood. Het hoofd van RIPPERDA!
 Was de algemeene leus, geen oogenblik genâ!
 Dit woord was RIPPERDA pas in het oor geklonken,
 Of 't deed in nieuwe drift zijn heldengeest ontvonken.
 Vol fierheid barst hij uit: „ Hier hebt gij RIPPERDA.
 Hier is hij; doch hij wenscht geen oogenblik genâ.
 Waar is het zwaard, de beul, die mij den strot moet kerven,
 Nu *Haarlem* zwichten moest, ben ik getroost te sterven.”
 Die taal ontzette 't Volk; ja 't scheen een oogenblik
 Terug te deynzen, als getroffen door den schrik,
 Doch spoedig rees op nieuw dezelfde kreet naar boven.
 'Er scheen een zwart gordijn voor 't zonnelicht geschoven;
 Een doodsche filte heerschte in hemel en op aard,
 Een Spanjaard middlerwijl met uitgetogen zwaard
 Treedt nader; RIPPERDA, op zijne kniën gebogen,
 Bood hij een' blinddoek aan ter dekking van zijne oogen.
 Doch daar hij zijnen beul fier onder de oogen ziet,
 Zegt hij: „ Ook deze gunst begeer 'k van *Spanje* niet.
 Deez blinddoek kome vrij den blooden schelm te stude,
 Mij niet. Vaarvoort. 'k Beveel mijn ziel aan Gods genade!
 'k Beveel mijn Vaderland en 't arme Volk aan God!”
 En nauwlijks rees die beë, of 't zwaard voer door zijn' strot.

U R S U L A.

Waarom of ook dat zwaard mijn' levensdraad niet kortte!

H A S S E L A A R.

Maar 't oogenblik, waarop zijn romp ter aarde stortte,
 Daalde uit de donkre lucht een gloënde bliksem neêr.
 'Er volgde een donderslag, die 't aardrijk, keer op keer,

Deed

Deed daavren van rondom: en stootende op de kruinen
 Van 't hoogst geboomte werd weêrgalnd door *Hollands* duinen.
 Toen brak 'er van rondom een ijslijk onweêr los....

E N G E L B R E C H T.

Hetgeen zijn spoor zelfs liet in 't kloosterlijke bosch.
 Deez' eik zoo trotsch van top, zoo sterk, zoo frisch van bladen....

U R S U L A

Mijn' RIPPERDA gelijk, met krijgsgroem overladen.
 o Dierbaar zinnebeeld van *Haarlems* grootsten Held,
 In 't bloeiendst zijner kracht, zoo onverdiend geveld.

B E K E S T E I N.

Neen, zoo stort trotschheid neêr. De bliksemtraal van *Spanje*
 Verplette dus den kop des dienaars van ORANJE.

U R S U L A.

Zwijg, snoodaard. — Ware moed, voor uw begrip, te groot,
 Blinkt vol van heerlijkheid tot in den marteldood.

(Tegen HASSELAAR.)

Vaarvoort, Mijn Heer!

H A S S E L A A R.

De schrik, nu elk in 't hart gevaren,
 Deed KENAU, schoon gedoemd, dit oogenblik nog sparen.

U R S U L A.

Hoe zou men KENAU ook .... die eedle Vrouw.... Ik beef....
 Neen! 'k Toef geen' oogenblik. 'k Vlieg naar het Huis *ter Kleef*.

E N G E L B R E C H T.

Wacht nog een poos.... Misfchien....

U R S U L A.

't Is hier geen tijd van wachten.
 Verzel mij, HASSELAAR! — Ik ga mijn' pligt betrachten.

V I J F D E T O O N E E L.

E N G E L B R E C H T, *en* B E K E S T E I N.

E N G E L B R E C H T.

De Spanjaard, lang getergd door KENAUS heldenmoed,
 En hakende, om zijn wraak te koelen in haar bloed,
 Zal voor de bede van geen teedre Maagd bezwijken....

B E K E S T E I N.

Waar toeft DON FREDRIK? Naauw was 't onweér aan het wijken,
 Of in het leger kwam een renbode aangefield,
 En bragt 'er dezen brief, die iets gewigtigs meldt;
 Hij is in aller ijl door ALVA zelf' gefchreven.
 Men gaf mij, als alom in dezen oord bedreven,
 En kundig van den weg, deez' lastbrief, met bevel,
 Dat ik dien 't Legerhoofd terftond in handen stel.

E N-

ENGELBRECHT.

Het onweér heeft mischien hem van den weg doen dolen?

BEKESTEIN.

Ligt in eens Landmans stulp voor 't woedend weér gefcholen...
Niet ver van *Sparendam*. — Waar zoek, waar vind ik hem?...
Dan zacht! ik hoor geluid, het schijnt DON FREDRIKS stem...

ZESDE TOONEEL.

DON FREDRIK, EEN OUDE VISSCHER, ENGELBRECHT
en BEKESTEIN.

DON FREDRIK.

o Ja! 'k Weet nu den weg. — Heb dank, o vriendlijke oude!
Op wiens geleide ik mij met regt gerust vertrouwde;
Neem deze kleine gift uit mijne handen aan.

DE VISSCHER.

Dit goufden stuk! Mijn Heer! 'k Heb niets 'er voor gedaan.
Was 't nog een kleinigheid... Maar nu.... Gij doet mij schromen.

DON FREDRIK.

Gij hebt, bij 't ijslijk weér, mij onder dak genomen.

D E V I S S C H E R.

Maak daar geen ophef van. 't Verdient dien niet, Mijn Heer!
'k Had zelfs 't geringste dier geherbergd bij dit weér.

D O N F R E D R I K.

Hoe 't zij, dit goud, mijn Vriend! begeer ik u te schenken,
Gij kunt DON FREDRIK dan bij deze gift gedenken.
Ik eisch, dat gij 't geschenk aanvaardt, dat ik u bied.

D E V I S S C H E R.

'k Ontvang het dan, maar ach! 'k verdiende dat toch niet....
Dat 'k u gedenken zal, dat wil ik gaarn beloven.

(Hij vertrekt.)

D O N F R E D R I K.

Eenvoudige! Uwe deugd is onbekend aan hoven,
Hoe streelt zij mij het hart. Uw diensten schat gij klein;
Gering is uw behoefte, en in uw lot te vreên,
Smaakt gij, bij 't schamel brood, in uwe rieten woning,
Meer heil, dan in 't paleis, op 't glansrijkst feest, een koning.

B E K E S T E I N.

Mijn Heer! 'k vind u in 't eind.

D O N F R E D R I K.

Verzonken in mij-zelv'
Verdwaalde ik van den weg; toen eensklaps 't luchtgewelf,

F

Mij

Mijne aandacht tot zich trok, met wolken dik berogen!
 Het schitterend bliksemvuur verblindde straks mijn oogen,
 't Scheen, dat door elken slag losbarstende op mijn hoofd,
 Het aardrijk daverde en de hemel werd gekloofd.
 Die oude Vischer, in zijn schaamle hut gekropen,
 Sloot, ondanks 't gruwzaam weér, voor mij zijn stulpdeur open,
 'k Verbeidde daar zoolang, tot dat het onweér week.
 Maar waarom zocht gij mij?

B E K E S T E I N .

Ik zocht u in deez' streek,
 Om, waar 'k u aantrof, u terstond deez' brief te geven.
 Een renboò bragt hem aan.

(D O N F R E D R I K . *(den brief aannemende en openende.)*)

Door 's Vaders hand geschreven
 Uit Amsterdam....

(Hij leest den brief voor zich.)

B E K E S T E I N *tegen* E N G E L B R E C H T .

Zie, hoe een wolk van somberheid,
 Bij 't inzien van den brief, zich op 't gelaat verspreidt.
 Ontroërenis vertoont zich op D O N F R E D R I K S wezen,
 't Schijnt, dat hem spijt belet om verder voort te lezen,
 Het diep getroffen hart krimpt weg door rouw en wee.
 Wat deert u?

D O N F R E D R I K .

's Konings Vloot is op de *Zuiderzee*
 Geslagen en vernield, en 't Hoofd der Vloot gevangen.

'k Be-

'k Befef, wat zorgen nu mijns Vaders harte prangen,
Hoe diep die nederlaag hem dompelt in verdriet.
Helaas! zelfs de overgaaf van *Haarlem* freelt hem niet.

(*Den brief inziende.*)

Ach! door het deerlijk lot aan *Spanjes* Vloot befehoren,
Gaan ook de vruchten van mijn zegepraal verloren.

(*Hij leest.*)

„ Mijn Zoon! betoom uw wraak, bezadig uwen toorn,
„ Gij kent SONOY. Bossu is in zijn magt te *Hoorn*.
„ SONOY zal aan Bossu en zooveel andre helden,
„ Met dubblen woeker 't lot, dat *Haarlem* trof, vergelden.”
Mijn Vader! ja ik lees in dezen wenk uw doel.

(*Tegen BEKESTEIN.*)

Maar denk, Mijn Heer! wat smart ik bij dien wenk gevoel.

B E K E S T E I N.

Geen vreugd zal RIPPERDA uit uwe smart genieten.

D O N F R E D R I K.

Hoe heeft men reeds het bloed van RIPPERDA doen vlieten.

Z E V E N D E T O O N E E L.

KENAU, HASSELAAR, URSULA, (*kort daarna een Spaansch
Overste met eenige Soldaten*) DON FREDRIK,
ENGELBRECHT en BEKESTEIN.

KENAU, *daar URSULA haar voortrukt.*

Laat af. Ondanks mij zelf sleept gij me, o URSULA!
Naar dezen oord. Laat af. Bij 't lijk van RIPPERDA

Lag ik reeds neêrgeknield met uitgestrekt verlangen,
 Om, als die held, den slag van 't zwaard des beuls te ontvangen;
 Doch door een woeste drift gespoord, ontzegt gij mij
 Den schoonen marteldood te sterven aan zijn zij.

URSULA, KENAU *in hare armen houdende.*

Ja Spaansche beulen! vreemd van menschelijk ontfermen,
 Vervolgt mij vrij. Komt; scheurt mij KENAU uit mijne armen,
 Indien 't u mogelijk is, dat gij dien buit me ontrukkt....

BEKESTEIN.

Zie hier DON FREDRIK zelf.

URSULA *tegen DON FREDRIK.*

Mijn Heer! 't is mij gelukt,
 Ik heb deze eedle Vrouw, reeds voor het zwaard gebogen,
 Bij 't lijk van RIPPERDA aan haren beul onttoogen,
 Aan uwe dienaars, tot het straffen zoo gereed.
 Schoon zij barbaren 'zijn, zijt gij daarom niet wreed....

EEN OVERSTE.

Vergeef het ons; Mijn Heer! deez Non drong uitgelaten,
 Half razend door den kring van Hopliën en Soldaten.
 Op 't eigen oogenblik, dat men aan deze vrouw,
 Op hoog bevel, de straf des doods voltrekken zou,
 Wist ze als door tooverkracht 't rondomstaand volk te ontroeren,
 En KENAU aan den kring en aan de straf te ontvoeren.
 Vergeef.... Vergeef....

KE-

KENAU DON FREDRIK *naderende.*

'Mijn Heer! Wijt, wat 'er is geschied,
 't Verwijl van mijne straf aan uwe dienaars niet.
 Geene aansling in hun' pligt was 't, die mij 't licht nog spaarde,
 o Neen! DON FREDRIK! neen! mijn bloed verzwolg reeds de aarde,
 Zoo niet door URSULA de slag was afgeweerd.
 'k Had, schoon onschuldig, me als een schuldige verneêrd.
 Geen klagt geen sneekbeê was aan mijne tong ontgleden;
 Nadat men van mijn' hals mij 't kleed had weggesneden,
 Zag ik den blinddoek reeds, en bij het overschot
 Van RIPPERDA verbeidde ik 't zelfde roemrijk lot....
 Wijt dus ook niet aan mij, als of 'k door schrik besprongen,
 Mij aan de handen van mijn beulen had ontwongen.
 o Neen! ik ben getroost mijn vonnis te ondergaan,
 'k Vrees 't strafzwaard niet. — Gebied uw beulen toe te staan.
 Verlostig, ALVA's Zoon, hier in mijn' dood uwe oogen.

URSULA *geknield.*

'k Bid u DON FREDRIK! Ach! zie mij ter neêrgebogen,
 Zie, hoe ik diep verneêrd het stof der aarde kus;
 Wil URSULA, de dochter van TALESIUS,
 Die haren Vader, die haar Moeder heeft verloren
 In *Haarlems* bang beleg, daar zij u sneekt verhooren.
 Sla 't bidden van een wees, door rouw gefolterd gâ.
 Schoon in dit kleed gehuld, beweên ik RIPPERDA,
 Van wien mijn hart zich scheurde, al blaakte het van liefde,
 Omdat die keus het hart van mijne Moeder griede.
 Werd ik, door oudermin gedrongen, een Begijn,
 'k Hield echter des niet op door min gehecht te zijn
 Aan hem, die zich aan 't hoofd van *Haarlems* krijgsmagt stelde,

Aan hem, dien 't wraakzwaard van uw beulen nedervelde.
 Maar zoo een menschlijk hart in uwen boezem slaat,
 Indien gij deernis kweekt met mijn' rampzaalgen staat,
 Ik bid u leen dan mij, aan wie het mogt gelukken,
 Om KENAU aan het zwaard, reeds uitgehaald, te ontrukken,
 Leen dan aan URSULA, die 't al op aard verloor
 Behalve deez' Vriendin, dit oogenblik, gehoor.
 Ei sla met medelij mijn jeugd, mijn' rampspoed gade;
 Schenk KENAU HASSELAAR en haren Neef genade....

K E N A U.

Genade — lijfgenâ. Mijn Heer! 'k begeer die niet.
 Ja, schoon mijn oog verrukt de dankbre vriendschap ziet,
 Die 't hart van URSULA voor mijn behoud doet kloppen,
 Het denkbeeld van genâ kan KENAU niet verkroppen,
 De dood van 's Vijands hand, nadat mijn *Haarlem* viel,
 Zie daar den hoogsten wensch, de wellust mijner ziel.

D O N F R E D R I K.

Rijs, URSEL! op uw beê schenk ik hun beiden 't leven.

(Tegen KENAU.)

En werwaarts gij verkiest, kunt gij u heen begeven.
 Doch zoo ge ORANJE ontmoet, Mevrouw! vermeld hem dan,
 Hoe FREDRIK, ALVA's Zoon, ook helden sparen kan,
 Hoe hij van NASSAU wacht, dat hij *Kastiljes* helden,
 Gevallen in zijn magt, dien eerbied zal vergelden.

(Tegen BERESTEIN.)

Kom gaan wij.

B E K E S T E I N.

Hoe? gij spaart uw trotsche vijandin?

D O N F R E D R I K.

't Belang van *Spanjes* kroon bindt mijne gramfchap in.

B E K E S T E I N.

Hoe! Gij spaart KENAU. 't Zwaard van hare straf was vaardig.

D O N F R E D R I K.

Zwijg, zwakke en kleine ziel! Één KENAU is meer waardig,
 Ter redding van Bossu, dan duizend van uw foort,
 Die niets dan eigenbaat tot 's Konings hulde spoort.

(DON FREDRIK, BEKESTEIN *en het gevolg vertrekken.*)

A C H T S T E T O O N E E L.

KENAU, ENGELBRECHT, URSULA *en HASSELAAR.*KENAU DON FREDRIK *verwonderd naziende.*

Van waar die ommekeer zoo onverwacht geboren?

E N G E L B R E C H T.

De flag op *Zuider-Zee* is door Bossu verloren;
 Bossu gevallen in de handen van SONOY.

KE-

KENAU.

o God! hoe juist mijn hart. Ja *Haarlem* zij een prooi
 Van ALVA's razernij; dat, als eene offerande
 Van *Spanjes* woeste wraak, mijn Stad tot asch verbrande;
 De rook dier offerand, die oprijst uit haar' wal,
 Stijgt tot Gods troon, die eens haar jammen wreken zal.
 Heb dank, o URSEL! Gij behoedde mij voor sneven.
 'k Gevoel dit oogenblik de waarde nog van 't leven.

HASSELAAR.

'k Zag in DON FREDRIKS angst *Kastiljes* trots verplet.
 Niet vruchtloos, URSEL! hebt gij KENAU'S hoofd gered,
 Niet vruchtloos 't mijne. — 'k Blijf op KENAU'S grootheid staren,
 Vereeuwigend den naam, den roem der HASSELAREN.
 De wraak van RIPPERDA beveel die HASSELAAR.

URSULA.

Zoo ik nog vatbaar was voor blijdschap, edel paar,
 Ik juichte. — Ik dank nu God, daar 't mij nog mogt gebeuren,
 Om KENAU en haar' Neef den klaauw des beuls te ontfeuren.

ENGELBRECHT.

Ja URSEL! Haar, die ons huisvestte en troostte in nood,
 Verloste God door u als uit de vuist der Dood.
 o KENAU! eedle Vrouw! slaat gij op nieuw bewogen,
 Op *Haarlem*, dat in puin en asch verzinkt, uwe oogen,
 Houd moed, gij ziet die Stad alleen in rook vergaan,
 Om als een feniks uit haar asfche eens op te staan.

Ver-

Vermoeid door 't geen 'k deez' nacht en gisten had geleden,
Werd ik op 't onverwachtst door sluimering bestreden,
Zoodra 'k na 't middagmaal me in eenzaamheid bevond.
Toen scheen 't, dat in den droom uw Vader voor mij stond;
o URSEL! niet met schrik maar blijden lach op 't wezen,
Liet hij mijn sterflijk oog in 't boek der toekomst lezen.
Zijn vinger wees het lot van *Haarlem* aan mijn oog.
Ras, las ik, heft die Stad haar' kruin weêr naar omhoog;
Met *Holland* dra verlost, geslaakt uit vreemde boeijen,
Zal *Haarlem* van geluk en rijkdom overvloeijen.
Ja *Haarlem* breidt zelfs, eer eene eeuw haar loopbaan sluit,
Den omkring van zijn' wal tot aan dit Klooster uit!
't Zal steeds der Kunsten Wieg en Vrijheids Kweekschool blijven,
Steeds denkt het dankbaar aan der Vaderen bedrijven,
't Roemt, eeuwen na deez' dag, op onverdoofbren toon,
Op KENAU HASSELAAR als Kenmer Amazoon.
Als Kenmer Amazoon zal in de wapenzalen,
Van *Haarlems* fiere jeugd haar beeld na eeuwen pralen;
En waar Heldinnentrouw op aarde wordt geroemd,
Wordt KENAU HASS'LAARS naam eerbiediglijk genoemd.
Ja de *Amstel* zal haar' lof met dien van 't *Spaarne* paren,
Als 't Raadhuis roem draagt op 't bestuur der HASSELAREN,
Als Telgen uit den stam, waaruit een KENAU sproot,
Wier heldeuroem den roem van 't Vaderland vergroot.
Wijl ik deez' woorden las, als met een' straal geschreven
In 't Boek der Toekomst, scheen me een duistre wolk te omgeven.
TALESIUS verdween. Het werd rondom mij nacht,
't Was, of Gods toorne ontvlamde op 't Kastiljaansch geslacht,
Toen mij een donderslag, die 't Kloosterdak deed kraken,
Opschietende uit den slaap, met sidring deed ontwaken.

KENAU.

o Welk een zoete hoop verwekt ge in mijn gemoed.
Ik streed dan niet vergeefs met mijn' Heldinnenstoet.
Zij zullen dan met mij in 't hart van 't nakroost leven,
Zij zullen nevens mij, nog eeuwen, 't voorbeeld geven,
Dat *Hollands* Vrouwen, hoe bedoord heure aard ook schijn',
Is 't lieve Vaderland in nood, Heldinnen zijn.

Einde van het Vijfde en Laatste Bedrijf.

Bij den Boekverkooper A. LOOSJES PZ., zijn mede gedrukt
en te bekomen, de volgende Tooneelftukken:

A. LOOSJES PZ., CAPELLEN TOT DE POLL, Treur- spel, gr. 8 ^o .	f	-	12	-	:
DIRK DE BEKKER, Treurspel, 8 ^o .		-	3	-	8
Op gr. papier		-	:	-	14
C. F. GELLERT, Tooneelfspel, gr. 8 ^o .		-	:	-	12
GEVAARTS en GIJZELAAR, Tooneelfspel, gr. 8 ^o . met een Titel- vignet.		-	1	-	:
de Slag bij Nieuwpoort, Hel- denspel, en EMILIA VAN NAS- SAU, Treurspel.		-	1	-	10
Tooneeloefeningen, IV Deelen 8 ^o .		-	6	-	:
Op gr. papier		-	8	-	16
Bestaande uit de volgende stuk- ken, welke ook afzonderlijk zijn te bekomen:					
ELEONORA HAMILTON, Treursp.		-	:	-	12
De Zwaarhoofd, Blijspel.		-	:	-	14
De Helleveeg, Kluchtspel.		-	:	-	8
CUENNA, Treurspel.		-	:	-	12
De Hollanders op het einde der Achttiende Eeuw, Zedespel.		-	:	-	15
Bijna, Kluchtspel.		-	:	-	3
De GRAAF VAN EGMOND gevan- gen, Treurspel.		-	:	-	12
De Vroome, Zedespel.		-	:	-	14
De Gebroeders NAEREBOUT, Tooneelfspel.		-	:	-	8
WAT TIJLER, Treurspel.		-	:	-	14
De Gouden Medaille, Blijspel.		-	:	-	12
De Hulk of de Hervinding, Tooneelfspel.		-	:	-	8

A.

A. Loosjes Pz.,	De Vlucht van HUG DE GROOT,		
	Tooneelfpel. 8°.	f	: - 8 - :
	Op gr. papier.		- : - 15 - :
-----	de Watergeuzen, Heldenfpiel,		
	met een Titelvignet, gr. 8°.	- I	- 10 - :
	Dito kl. 8°. druk voor den		
	Schouwburg.	- :	- 8 - :
	Dito op gr. papier.	- :	- 16 - :
-----	De Sentimenteele, Tooneelft.	- :	- 4 - :
	Op gr. papier.	- :	- 11 - :
-----	AMELIA FABRICIUS, of Delft		
	door Buskruid verwoest, Treur-		
	fpiel in drie Bedrijven, met een		
	Titelvignet. gr. 8°.	- I	- 4 - :
-----	HUG DE GROOT's Tweede		
	Ballingschap of Vlucht uit Am-		
	fterdam, Tooneelfpiel in Vijf		
	Bedrijven. Gevolgd van een		
	Loflicht op HUG DE GROOT,		
	met een Titelvignet, gr. 8°.	- I	- 16 - :

